

PragmaSys s.r.o. Mobil: 0905/652031

Mail: education@pragmasys.sk Web: www.pragmasys.sk

Daňové priznanie právnických osôb za zdaňovacie obdobie 2024

Ing. Vladimír Ozimý

Daňový poradca

1. Zdaňovacie obdobie a povinnosť podať daňové priznanie

Ide najmä o ustanovenie § 41 ZDP. Toto ustanovenie zákona o dani z príjmov sa týka výlučne právnických osôb. Teda daňovník v postavení právnickej osoby musí poznať svoje pravidlá pri podávaní daňového priznania za zdaňovacie obdobie.

1.1. Určenie zdaňovacieho obdobia

V prvom rade je nutné konštatovať, že u právnických osôb platí zdaňovacie obdobie, ktorý je definované práve v § 41 ZDP s tým, že základný princíp sa opiera o stanovenie zdaňovacieho obdobia podľa účtovným princípov definovaných v § 3 zákona č. 431/2002 Z. z.

o účtovníctve. Zdaňovacím obdobím môže byť

- a) Kalendárny rok (základný princíp)
- b) Hospodársky rok

Pravidla prechodu a zmeny účtovného a zdaňovacieho obdobia sú práve definované v zákone o účtovníctve.

K zmene účtovného obdobia môže dôjsť len k prvému dňu kalendárneho mesiaca. Pri zmene účtovného obdobia je obdobie od skončenia predchádzajúceho účtovného obdobia do začatia iného účtovného obdobia účtovným obdobím, ktoré je kratšie ako 12 kalendárnych mesiacov. To primerane platí aj pri vzniku alebo zániku účtovnej jednotky, pričom pri vzniku účtovnej jednotky začína prvé účtovné obdobie dňom vzniku účtovnej jednotky a pri zániku účtovnej jednotky končí posledné účtovné obdobie dňom zániku účtovnej jednotky.

Účtovné obdobie, ktoré je hospodárskym rokom, uplatní účtovná jednotka písomným oznámením daňovému úradu

- a) do 30 dní odo dňa vzniku účtovnej jednotky alebo
- b) najmenej 15 dní pred zmenou účtovného obdobia účtovnej jednotky.

Ak oznámenie nie je daňovému úradu doručené v ustanovenej lehote, účtovná jednotka nesmie uplatniť účtovné obdobie, ktoré je hospodárskym rokom. Účtovné obdobie, ktoré je hospodárskym rokom, musí účtovná jednotka uplatňovať minimálne jedno účtovné obdobie. Obdobne postupuje účtovná jednotka aj pri zmene hospodárskeho roka na kalendárny rok alebo pri zmene hospodárskeho roka na iný hospodársky rok.

Účtovné obdobie, ktoré je hospodárskym rokom, nemôže uplatniť účtovná jednotka, ktorou je

- a) subjekt verejnej správy (ďalej len „účtovná jednotka verejnej správy“) - § 3 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov.,
- b) právnická osoba s majetkovou účasťou štátu (napr. štátne podniky)
- c) právnická osoba s majetkovou účasťou obce alebo právnická osoba s majetkovou účasťou vyššieho územného celku a
- d) účtovná jednotka uvedená v § 1 ods. 1 písm. a) treťom bode – fyzická osoba

Príklad:

Obchodná spoločnosť na Slovensku vznikla 1.4.2024. Vlastník je anglická spoločnosť a tá má záujem zmeniť účtovné obdobie dcérskej spoločnosti na hospodársky rok od 1.4. do 31.3. Je možné aby túto zmenu vykonala ešte na prebiehajúce účtovné obdobie alebo sa to zmení až v budúcom roku 2025?

Riešenie:

V tomto prípade je právo využiť 30 dní od vzniku účtovnej jednotky na oznámenie (nejde o žiadosť teda správca dane to nemôže zamietnuť, (jediným dôvodom zamietnutia je nestihnutie zákonnej lehoty na oznámenie). Ak teda SK spoločnosť oznámi zmenu obdobia na hospodársky rok do 30.4.2024, potom začína mať hospodársky rok od 1.4.2024 do 31.3.2025 a následne kým nezmení oznámením túto skutočnosť.

1.2. Povinnosť podať daňové priznanie

Daňové priznanie za predchádzajúce zdaňovacie obdobie **je povinný** podať daňovník v lehote podľa § 49. (to znamená, že každá právnická osoba je povinná podať DP). Zákon ustanovuje výnimky kedy táto povinnosť nevzniká ale týka sa to výlučne len neziskového sektora, čo znamená, že obchodné spoločnosti alebo organizačné zložky zahraničných osôb sú povinné vždy podať DP bez ohľadu na to ako príjmy resp. výdavky dosahovali. Neziskové organizácie nemusia podať DP ak:

- a) Daňovník, ktorý nie je založený alebo zriadený na podnikanie, Národná banka Slovenska a Fond národného majetku Slovenskej republiky nemusia podať daňové priznanie, ak majú iba príjmy, ktoré nie sú predmetom dane, a príjmy, z ktorých sa daň vyberá podľa § 43.
- b) Občianske združenia nemusia podať daňové priznanie, ak majú iba príjmy, ktoré nie sú predmetom dane, príjmy, z ktorých sa daň vyberá podľa § 43, a členské príspevky.
- c) Rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie nemusia podať daňové priznanie, ak majú okrem príjmov, z ktorých sa daň vyberá podľa § 43, len príjmy oslobodené od dane (§13).
- d) Rovnako nemusí podať daňové priznanie daňovník, ak má príjmy (výnosy) z kostolných zbierok, cirkevných úkonov a príspevky plynúce registrovaným cirkvám a náboženským spoločnostiam a príjmy, z ktorých sa daň vyberá podľa § 43.

Podanie daňového priznania - právny nástupca:

Ak ide o podanie daňového priznania za daňovníka, ktorý zanikol, kde práva a povinnosti preberá právny nástupca, daňové priznanie podáva právny nástupca. Ustanovenie § 41 ZDP je úzko prepojené z § 49 ods. 6 ZDP, kde je uvedené, že daňové priznanie podá zanikajúci daňovník alebo jeho právny nástupca (teda inak definované ako v § 41 ZDP) a to v lehote podľa § 49 ZDP. Teda zanikajúci daňovník môže do dňa zániku podať daňové priznanie sám za seba, napriek tomu, že práva a povinnosti prechádzajú na právneho nástupcu. Po zániku už túto povinnosť má výlučne právny nástupca. Teda právny nástupca musí riešiť v praxi technický prvok ako podať daňové priznanie za zanikajúcu spoločnosť cez svoje konto, aby si

splnil zákonnú povinnosť podania DP. Pretože daňové priznanie nepodáva zanikajúci subjekt, pričom ale samozrejme daňové priznanie obsahuje údaje zaniknutého subjektu cez elektronickú komunikáciu právneho nástupcu. V konte právneho nástupcu je práve hneď na úvodnej stránke uvedené v akom režime komunikuje (autorizácie, zastupovanie a nástupníctvo,) pričom zanikajúca spoločnosť má mať príznak nástupníctva za účelom podania daňového priznania.

Správca konkurznej podstaty:

Ak vstúpi daňovník do konkurzu, koná pri podaní daňového priznania za neho správca konkurznej podstaty, ktorý musí riešiť podanie daňového priznania.

1.3. Zdaňovacie obdobie v likvidácii a v konkurze (§ 41 ods. 3 až 6)

Pravidlo zdaňovacieho obdobia sa líši od princípov účtovného obdobia. Pri účtovnom princípe platí pravidlo účtovného obdobia podľa § 16 ZoU, čiže celé obdobie konkurzu alebo likvidácie je jedným účtovným obdobím. To ale neplatí na zdaňovacie obdobie.

Od toho aké bude zdaňovacie obdobie sa odvíja od dĺžky trvania konkurzu a likvidácie. Ak trvajú menej ako do konca druhého kalendárneho roka, kedy sa vstúpilo do týchto režimov, potom ide o jedno zdaňovacie obdobie od vstupu do skončenia. Teda napr. ak sa vyhlásil konkurz alebo likvidácia 15.10.2022 a ukončí sa do 31.12.2024, ide o jedno zdaňovacie obdobie.

Ak konkurz nebol zrušený alebo likvidácia skončená do 31. decembra druhého roka nasledujúceho po roku, v ktorom bol na daňovníka vyhlásený konkurz alebo vstúpil do likvidácie, končí sa toto zdaňovacie obdobie 31. decembra druhého roka nasledujúceho po roku, v ktorom bol na daňovníka vyhlásený konkurz. Ak konkurz nebol zrušený do 31. decembra druhého roka nasledujúceho po roku, v ktorom bol na daňovníka vyhlásený konkurz, je až do zrušenia konkurzu zdaňovacím obdobím kalendárny rok (väzba na § 14 zákona - Ak zdaňovacie obdobie je dlhšie ako kalendárny rok alebo presahuje koniec kalendárneho roka, celkový základ dane sa rovná súčtu jednotlivých základov dane vypočítaných za jednotlivé kalendárne roky alebo obdobie kratšie ako kalendárny rok. Tento základ dane sa určí z výsledku hospodárenia vykázaného v priebežnej účtovnej závierke zostavenej ku koncu každého kalendárneho roka, ktorý je súčasťou zdaňovacieho obdobia počas trvania likvidácie alebo konkurzu.).

Príklad:

Spoločnosť vstúpila do konkurzu 15.12.2022. Konkurz bude prebiehať aj po 31.12.2024 a skončí 15.6.2025. aké zdaňovacie obdobie bude mať daňovník?

Riešenie:

Daňovník bude mať zdaňovacie obdobie nasledovné:

- a) Od 15.12.2022 do 31.12.2024
- b) Od 1.1.2024 do 15.6.2025

Účtovné obdobie bude jedno a to od 15.12.2022 do 15.6.2025. Podkladom na podanie DP budú súčet priebežný UZ od 15.12.2022 do 31.12.2025

V prípade, že spoločnosť je v likvidácii a vstúpi počas likvidácie do konkurzu, končí sa zdaňovacie obdobie dňom ktorý predchádza dňu vyhlásenia konkurzu (§ 41). Z pohľadu účtovníctva sa do § 16 dopĺňa práve táto zmena do § 16 ods. 7 ZoU od 1.1.2018.

Ak sa konkurz zruší v priebehu zdaňovacieho obdobia, končí sa zdaňovacie obdobie dňom zrušenia konkurzu, pričom následne pokračuje nové zdaňovacie obdobie od prvého dňa nasledujúceho po zrušení až do 31.12.

Počas likvidácie a konkurzu sa neplatí daňová licencia. Ak táto udalosť nastala počas roku 2024, tak sa neplatí licencia ani za predmetné kratšie obdobie.

1.3.1. Rozhodnutie spoločníkov o zrušení vstupu do likvidácie

V praxi nemáme explicitne riešený prípad, ak sa na spoločnosť vyhlási likvidácia a spoločníci sa rozhodnú zrušiť likvidáciu a pokračovať v činnosti obchodnej spoločnosti. Na tento účel vydalo FRSR informáciu, že sa má postupovať tak, že k v zdaňovacom období odo dňa vstupu daňovníka do likvidácie do 31. 12. druhého roka nasledujúceho po roku, v ktorom daňovník vstúpil do likvidácie, dôjde k zrušeniu rozhodnutia spoločníkov alebo príslušného orgánu spoločnosti o zrušení spoločnosti a jej vstupe do likvidácie, zdaňovacím a účtovným obdobím je obdobie odo dňa vstupu daňovníka do likvidácie do posledného dňa zdaňovacieho obdobia daňovníka, t. j. posledného dňa kalendárneho roka alebo hospodárskeho roka, v ktorom bolo rozhodnuté o zrušení rozhodnutia o zrušení spoločnosti a jej vstupe do likvidácie, pričom daňovník má povinnosť podať daňové priznanie podľa § 49 ods. 2 zákona o dani z príjmov.

Napríklad, ak spoločnosť, ktorej zdaňovacím obdobím je kalendárny rok, vstúpila dňa 01.05.2023 do likvidácie a dňa 01.07.2024 dôjde k zrušeniu rozhodnutia spoločníkov o zrušení spoločnosti a jej vstupe do likvidácie, zdaňovacím obdobím je obdobie od 01.05.2023 do 31.12.2024. Za uvedené zdaňovacie obdobie má spoločnosť povinnosť podať daňové priznanie podľa § 49 ods. 2 zákona o dani z príjmov.

1.3.2. Zrušenie a zastavenie konkurzu pre nemajetnosť (§ 41 ods. 8)

Pri zrušení daňovníka zamietnutím návrhu na vyhlásenie konkurzu pre nedostatok majetku sa zdaňovacie obdobie končí dňom zamietnutia návrhu na vyhlásenie konkurzu pre nedostatok majetku daňovníka. Ide sa do dátumu zamietnutia návrhu súdom.

Pri zrušení daňovníka zastavením konkurzného konania pre nedostatok majetku sa zdaňovacie obdobie končí dňom zverejnenia oznamu o nadobudnutí právoplatnosti uznesenia o zastavení konkurzného konania pre nedostatok majetku v Obchodnom vestníku. Teda ide sa do dátumu zverejnenia v OV.

Je tu úzka väzba na § 49 ods. 13 ZDP. Za zdaňovacie obdobie podľa § 41 ods. 8, podáva daňové priznanie v lehote podľa § 49 odseku 2 posledný štatutárny orgán alebo člen štatutárneho orgánu zapísaný v obchodnom registri pred výmazom daňovníka z obchodného registra, oprávnený konať za daňovníka v rozsahu zapísanom v obchodnom registri pred

výmazom daňovníka z obchodného registra a v lehote na podanie daňového priznania je povinný daň aj zaplatiť. Teda za ňu zodpovedá.

1.4. Zmena právnej formy a zdaňovacie obdobie (§ 41 ods. 7)

Pri zmene právnej formy daňovníka sa končí zdaňovacie obdobie dňom predchádzajúcim dňu zápisu zmeny do obchodného registra. Nové zdaňovacie obdobie sa začína dňom zápisu zmeny do obchodného registra a trvá do dňa, keď by sa skončilo zdaňovacie obdobie daňovníka, ak by k zmene právnej formy nedošlo. V týchto prípadoch sa ku dňu predchádzajúcemu dňu zápisu zmeny do obchodného registra zostavuje účtovná závierka podľa osobitného predpisu. Toto ustanovenie sa nevzťahuje na zmenu právnej formy

1. spoločnosti s ručením obmedzeným na akciovú spoločnosť alebo na družstvo,
2. akciovej spoločnosti na spoločnosť s ručením obmedzeným alebo na družstvo,
3. jednoduchej spoločnosti na akcie na akciovú spoločnosť, alebo
4. družstva na spoločnosť s ručením obmedzeným alebo na akciovú spoločnosť.

1.5. Zmena zdaňovacieho obdobia z kalendárneho roka na hospodársky rok (§ 41 ods. 9 a 10)

Princíp vychádza zo zmeny, teda zdaňovacie obdobie končím dňom, ktorý predchádza zmene. Napr. ak sa zmení kalendárny rok na hospodársky rok k 1.7.2024, potom zdaňovacím obdobím je obdobie od 1.1.2024 do 30.6.2024 a následne bude zdaňovacím obdobím hospodársky rok od 1.7.2024 do 30.6.2025

1.6. Zmena sídla alebo skutočného vedenia a zdaňovacie obdobie (§ 41 ods. 11)

Ak pri zmene sídla alebo miesta skutočného vedenia obchodnej spoločnosti alebo družstva daňovník prestáva byť rezidentom SR a súčasne mu vzniká na území Slovenskej republiky stála prevádzkareň, zdaňovacie obdobie sa končí posledným dňom pôvodného zdaňovacieho obdobia daňovníka, ktoré mal pred touto zmenou. Základ dane sa vypočíta podľa § 17 až 29, pričom sa uplatní aj postup podľa § 17f a 17g na presun toho majetku a záväzkov, ktoré sa nevzťahujú k majetku a záväzkom tejto stálej prevádzkarne.

Teda podstatné je, že u daňovníka naďalej existuje väzba voči SR cez stálu prevádzkareň. V prípade zrušenia prevádzkarne sa rieši zdaňovacie obdobie v súlade s § 49 ods. 7 ZDP.

1.7. Zrušenie spoločnosti a zdaňovacie obdobie (§ 41 ods. 13)

Ak bolo vydané rozhodnutie o zrušení daňovníka a zverejnené oznámenie o predpoklade úpadku spoločnosti alebo družstva a nebol podaný návrh na ustanovenie likvidátora spolu so zloženým preddavkom a nebol ani podaný návrh na vyhlásenie konkurzu na majetok daňovníka, zdaňovacie obdobie sa končí dňom výmazu daňovníka z obchodného registra (ide o dôvody zrušenia podľa § 68 a § 68b ObchZ). § 68b Obch. Z definuje:

Súd aj bez návrhu rozhodne o zrušení spoločnosti, ak

- a) zanikli predpoklady ustanovené zákonom pre vznik spoločnosti,

- b) orgány spoločnosti nie sú ustanovené v súlade so spoločenskou zmluvou, zakladateľskou zmluvou, zakladateľskou listinou, stanovami alebo týmto zákonom viac ako tri mesiace,
- c) spoločnosť nespĺňa podmienky podľa § 2 ods. 3,
- d) spoločnosť poruší povinnosť vytvoriť alebo doplniť rezervný fond podľa tohto zákona,
- e) je spoločnosť v omeškaní s plnením povinnosti podľa § 40 ods. 2 viac ako šesť mesiacov, alebo
- f) tak ustanoví tento zákon alebo osobitný zákon.

Je tu úzka väzba na § 49 ods. 13 ZDP. Za zdaňovacie obdobie podľa § 41 ods. 13, podáva daňové priznanie v lehote podľa § 49 odseku 2 posledný štatutárny orgán alebo člen štatutárneho orgánu zapísaný v obchodnom registri pred výmazom daňovníka z obchodného registra, oprávnený konať za daňovníka v rozsahu zapísanom v obchodnom registri pred výmazom daňovníka z obchodného registra a v lehote na podanie daňového priznania je povinný daň aj zaplatiť. Teda za ňu zodpovedá.

Počas zrušenia spoločnosti ex offo sa neplatí daňová licencia, v prípade že sa obnoví činnosť, musí sa daňová licencia doplatiť (§ 46b ZDP)

1.8. Dodatočná likvidácia a zdaňovacie obdobie (§ 41 ods. 14)

Ide o inštitút § 75k Obchodného zákonníka. Ak bola spoločnosť vymazaná z obchodného registra bez právneho nástupcu a ak sa zistí majetok spoločnosti, ktorý mal byť predmetom likvidácie alebo konkurzu, súd na návrh osoby, ktorá osvedčí právny záujem na nariadení dodatočnej likvidácie, rozhodne o nariadení dodatočnej likvidácie majetku spoločnosti a na ten účel ustanoví likvidátora. Teda ide akoby o obnovenie spoločnosti. Ak bola nariadená dodatočná likvidácia (§75k ObchZ), zdaňovacie obdobie sa začína dňom obnovenia zápisu spoločnosti alebo družstva v obchodnom registri a končí sa dňom výmazu daňovníka z obchodného registra z dôvodu skončenia dodatočnej likvidácie.

Väzba na prechodné ustanovenie § 52zzg ods. 2 – platí prípady dodatočne nariadenej likvidácie po 30.9.2020.

Je tu úzka väzba na § 49 ods. 13 ZDP. Za zdaňovacie obdobie podľa § 41 ods. 14, podáva daňové priznanie v lehote podľa § 49 odseku 2 posledný štatutárny orgán alebo člen štatutárneho orgánu zapísaný v obchodnom registri pred výmazom daňovníka z obchodného registra, oprávnený konať za daňovníka v rozsahu zapísanom v obchodnom registri pred výmazom daňovníka z obchodného registra a v lehote na podanie daňového priznania je povinný daň aj zaplatiť. Teda za ňu zodpovedá.

2. Lehota na podanie daňového priznania

Lehota na podanie daňového priznania je riešená v § 49 ZDP. Základná lehota je ustanovená v ods. 2 – do troch kalendárnych mesiacov po skončení zdaňovacieho obdobia (musíme teda poznať čo je naše zdaňovacie obdobie tak ako to je riešené v prvom bode tohto manuálu). Zaujímavosťou je ak končí zdaňovacie obdobie v priebehu zdaňovacieho obdobia, teda ak sa skončí ZO 15.10.2024, lehota na podanie DP je do 31.1.2025. **Máme nové tlačivo na podanie DPPO za rok 2024 ktoré zohľadňuje prinávratenie daňovej licencie do systému.**

Lehotu na podanie daňového priznania je možné predĺžiť a to:

- a) O tri mesiace na základe oznámenia podaného do konca lehoty na podanie daňového priznania (netreba súhlas). daňovník v oznámení uvedie novú lehotu, ktorou je koniec kalendárneho mesiaca, v ktorej podá daňové priznanie, a v tejto novej lehote je aj daň splatná. Predĺžiť lehotu oznámením nie je možné u daňovníkov v konkurze a v likvidácii.
- b) o najviac šesť mesiacov, ak súčasťou daňového priznania je aj **zdaniteľný príjem** zo zdrojov v zahraničí a fyzická osoba ktorá zdaňuje podiel podľa § 3 ods. 1 písm. h) ZDP. Daňovník v oznámení uvedie túto skutočnosť a novú lehotu, ktorou je koniec kalendárneho mesiaca, v ktorej podá daňové priznanie a v tejto novej lehote je aj daň splatná, pričom ak v podanom daňovom priznaní daňovník neuvedie príjmy plynúce zo zdrojov v zahraničí, správca dane uplatní postup podľa § 155 (pokuta) a § 156 (sankčný úrok) zákona o správe daní a poplatkov. Pokuta je od 30 eur do 16 000 eur a sankčný úrok z omeškania je momentálne 15 % p.a.
- c) Daňovníkovi v konkurze alebo v likvidácii (nie až za zdaňovacie obdobie v konkurze a likvidácii, ale v čase podania ak je v konkurze alebo likvidácii) môže byť lehota predĺžená len na základe žiadosti podanej príslušnému správcovi dane najneskôr 15 dní pred uplynutím lehoty na podanie daňového priznania. Túto lehotu je možné predĺžiť najviac o tri kalendárne mesiace. Proti rozhodnutiu o predĺžení lehoty na podanie daňového priznania sa nemožno odvolať.

Oznámenie sa podáva na štruktúrovanom vzore a musí byť podané do lehoty na podanie daňového priznania. **Lehota je do 31.3.2025.** V oznámení sa uvedie o novej lehote, ktorou je posledný deň kalendárneho mesiaca (do troch alebo šiestich mesiacov). V tejto lehote je aj daň splatná a predlžuje sa preddavkové obdobie na platenie preddavkov na daň z príjmov právnických osôb.

Opätovné predĺženie lehoty na podanie DP

Príklad:

Daňovník dosiahol za rok 2024 príjmy zo zahraničia. V lehote do 31.3.2025 podal oznámenie o predĺžení lehoty, v ktorom si predĺžil lehotu na podanie DP o tri kalendárne mesiace. V predĺženej lehote (do 30.6.) daňovník nezískal všetky potrebné potvrdenia od zahraničného zamestnávateľa a z tohto dôvodu by si chcel opätovne predĺžiť lehotu o ďalšie tri mesiace, tzn. do 30.9.2025 (keďže dosiahol príjmy zo zdrojov v zahraničí). Je možné, aby si daňovník v predĺženej lehote na podanie DP znovu predĺžil túto lehotu?

Odpoveď

Zákon o dani z príjmov stanovuje podmienku, aby podanie oznámenia bolo vykonané do uplynutia lehoty na podanie daňového priznania, tzn. oznámenie o predĺžení lehoty na podanie daňového priznania musí byť podané v zákonnej lehote (do troch mesiacov od uplynutia príslušného zdaňovacieho obdobia). Ďalšie oznámenie podané v lehote predĺženej podľa predchádzajúceho oznámenia správca dane nebude akceptovať.

Ak by daňovník podal ďalšie oznámenie o predĺžení lehoty v riadnej lehote na podanie DP, t. j. do 31.3.2025 potom toto nové oznámenie platné a správca dane nebude pôvodné oznámenie akceptovať.

Predĺženie lehoty na podanie DP po podaní daňového priznania

Daňovník podal v lehote na podanie daňového priznania (do 31.3.2025) daňové priznanie za rok 2024, avšak následne v tejto lehote na podanie daňového priznania podal aj oznámenie o predĺžení lehoty na podanie daňového priznania. Je možné, aby daňovník podal v novej predĺženej lehote na podanie daňového priznania opravné daňové priznanie? Predlžuje sa tým aj lehota na platenie dane z podaného daňového priznania?

Odpoveď

Daňovník, ktorý si predĺžil lehotu na podanie daňového priznania za rok 2024 oznámením podaným v stanovenej lehote (31.3.2025), je oprávnený v tejto novej lehote podať opravné daňové priznanie. V tejto novej lehote je aj daň splatná.

2.1. Stála prevádzkareň a lehota na podanie DP

Ak daňovník zrušuje stálu prevádzkareň umiestnenú na území Slovenskej republiky a

- a) nemá iné zdaniteľné príjmy, okrem príjmov, z ktorých vybraním dane zrážkou je splnená daňová povinnosť alebo
- b) nemá iné stále prevádzkarne umiestnené na území Slovenskej republiky, alebo
- c) nemá na území Slovenskej republiky organizačnú zložku,

je povinný podať daňové priznanie najneskôr do troch kalendárnych mesiacov nasledujúcich po mesiaci, v ktorom zrušil stálu prevádzkareň. Ak daňovník, ktorý zrušuje stálu prevádzkareň umiestnenú na území Slovenskej republiky, má aj iné zdaniteľné príjmy, okrem príjmov, z ktorých vybraním dane zrážkou je splnená daňová povinnosť alebo má aj iné stále prevádzkarne umiestnené na území Slovenskej republiky, alebo má na území Slovenskej republiky organizačnú zložku, je povinný podať daňové priznanie v štandardnej lehote určenej zákonom.

Ak vznikne stála prevádzkareň daňovníka podľa tohto zákona alebo zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia až v zdaňovacom období, ktoré nasleduje po zdaňovacom období, v ktorom začal vykonávať činnosť, je povinný podať daňové priznanie za toto zdaňovacie obdobie do konca tretieho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom vznikla podľa tohto zákona alebo zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia stála prevádzkareň. Postup podľa prvej vety neuplatní daňovník s obmedzenou daňovou povinnosťou [§ 2 písm. e) tretí bod], ktorý má na území Slovenskej republiky organizačnú zložku.

2.2. Rovnaký princíp lehoty aj pre účtovnú závierku

Na účely podania daňového priznania je daňovník povinný zostaviť účtovnú závierku ku koncu zdaňovacieho obdobia podľa tohto zákona a v termíne na podanie daňového priznania ju uložiť do registra účtovných závierok cez podanie cez portál finančnej správy.

3. Druh daňového priznania

Platí nové tlačivo.

Poznáme:

- a) Riadne - Riadne sa vyznačuje vždy pri prvom podaní a to bez ohľadu na to či splníme lehotu na podanie daňového priznania alebo nie.
- b) Opravné - Nahrádza riadne daňové priznanie, nemá následky pokút ani úroku z omeškania, pretože je podané v lehote na podanie DP. Vypĺňa sa ako riadne daňové priznanie len sa vyznačí na úvodnej strane že ide o opravné daňové priznanie. Z tohto priznania sa vychádza pre účely platenia daní a preddavkov právnických osôb.
- c) Dodatočné - Dodatočné daňové priznanie sa riadi § 16 zákona o správe daní a poplatkov. Daňovník je
 1. povinný podať DDP ak daňová povinnosť sa opravou zvyšuje alebo daňová strata sa opravou znižuje. Lehota na podanie DP ak je povinný podať je do konca nasledujúceho kalendárneho mesiaca po mesiaci kedy došlo k zisteniam skutočností, ktoré vedú k oprave ZD. Táto povinnosť plynie do dňa kedy zanikne právo vyrubiť daň (§69 zákona o správe daní a poplatkov)
 2. Daňovník má právo na podanie DDP, ak sa opravou daňová povinnosť znižuje alebo sa daňová strata zvyšuje.

Zánik právo vyrubiť daň:

Ak tento zákon alebo osobitný predpis neustanovuje inak, nemožno vyrubiť daň ani rozdiel dane alebo uplatniť nárok na sumu podľa osobitných predpisov

1. po uplynutí piatich rokov od konca roka, v ktorom vznikla povinnosť podať daňové priznanie alebo v ktorom bol daňový subjekt povinný daň zaplatiť bez povinnosti podať daňové priznanie, alebo v ktorom daňovému subjektu vznikol nárok na uplatnenie sumy podľa osobitných predpisov. Treba si dávať pozor na roky prechádzajúce cez covid, kde sa premlčanie predlžuje o 203 dní (núdzový stav v rámci zákona lex corona 67/2020)

Pri uplatnení medzinárodných zmlúv v oblasti daní, ktorými je Slovenská republika viazaná, možno vyrubiť daň alebo rozdiel dane alebo uplatniť nárok na sumu podľa osobitných predpisov najneskôr do desiatich rokov od konca roka, v ktorom vznikla povinnosť podať daňové priznanie alebo v ktorom bol daňový subjekt povinný daň zaplatiť bez povinnosti

podať daňové priznanie, alebo v ktorom daňovému subjektu vznikol nárok na uplatnenie sumy podľa osobitných predpisov

2. Daňovník verzus mikrodaňovník

V daňovom priznaní sa vyznačuje na úvodnej stránke informácia či ide o mikrodaňovníka. Mikrodaňovník je definovaný v § 2 písm. w ZDP a základné prvky ktoré musí splniť mikrodaňovník sú nasledovne:

1. **Zdaniteľný príjem do 60 000 eur vrátane** (zdaniteľné príjmy sú tie, ktoré sú predmetom dane a nie sú od dane oslobodené. Pri zisťovaní výšky dosiahnutých zdaniteľných príjmov (výnosov) sa vychádza u právnickej osoby nasledovne:

a) u daňovníka, ktorý nie je založený alebo zriadený na podnikanie účtujúceho v sústave podvojného účtovníctva, z výnosov spolu z hlavnej nezdaňovanej činnosti a zdaňovanej činnosti, ktoré sú uvedené v riadku 6 tabuľky C1 daňového priznania k dani z príjmov právnickej osoby (ďalej len „DPPO“);

b) u daňovníka, ktorý nie je založený alebo zriadený na podnikanie účtujúceho v sústave jednoduchého účtovníctva, z príjmov spolu z nezdaňovanej činnosti a zdaňovanej činnosti, ktoré sú uvedené v riadku 6 tabuľky C2 DPPO;

c) u daňovníka účtujúceho v sústave podvojného účtovníctva zo súčtu výnosov z hospodárskej činnosti a z finančnej činnosti, ktorý je uvedený v riadku 1 tabuľky F DPPO;

d) u daňovníka, ktorý na základe povinnosti podľa osobitného predpisu vykazuje výsledok hospodárenia v individuálnej účtovnej závierke podľa medzinárodných účtovných štandardov pre finančné výkazníctvo z prevádzkových výnosov a finančných výnosov uvedených v riadku 1 tabuľke G1 DPPO upravených o položky zvyšujúce alebo znižujúce výsledok hospodárenia, ktoré sú uvedené v riadku 2 a 3 tabuľky G3

DPPO, alebo

e) u daňovníka, ktorý na základe povinnosti podľa osobitného predpisu vykazuje výsledok hospodárenia v individuálnej účtovnej závierke podľa medzinárodných účtovných štandardov pre finančné výkazníctvo podľa § 17a zákona o účtovníctve a pri zisťovaní základu dane vychádza z výsledku hospodárenia, ktorý by vyčíslil, ak by účtoval v sústave podvojného účtovníctva zo súčtu výnosov z hospodárskej činnosti a finančnej činnosti, ktoré sú uvedené v riadku 1 tabuľky G2 DPPO, alebo

f) u daňovníka s obmedzenou daňovou povinnosťou podľa § 2 písm. e) bod 3 zákona o dani z príjmov, ktorý nemá povinnosť viesť účtovníctvo a nerozhodne sa postupovať podľa § 17 ods. 1 písm. a) alebo b), z riadku 1 a riadku 2 až 10 stĺpca 1 tabuľky H DPPO.

Dosiahnuté príjmy (výnosy) sa upravia na zdaniteľné príjmy (výnosy) vylúčením príjmov (výnosov), ktoré nie sú predmetom dane, vylúčením príjmov (výnosov), ktoré sú od dane oslobodené a upravia sa o položky, ktoré nie sú súčasťou výsledku hospodárenia, ale sú

považované za zdaniteľný príjem daňovníka v príslušnom zdaňovacom období alebo sa upravujú o iné položky, ktoré ovplyvňujú výšku zdaniteľných príjmov (výnosov).

Takto zistený úhrn zdaniteľných príjmov (výnosov) dosiahnutých za príslušné zdaňovacie obdobie daňovník uvádza v riadku 560 DPPO.

Ak ide o fyzickú osobu, zdaniteľné príjmy sú uvádzané v daňovom priznaní typu B na r. 10 tabuľky č. 1 oddielu VI.

2. Druhou podmienkou je zdaňovacie obdobie, ktorá musí trvať 12 mesiacov, teda právnické osoby, ktoré vznikli v priebehu roku 2024 sa nemôžu považovať za mikrodaňovníka, aj keď splnia ostatné podmienky definované v zákone

3. Nie je v konkurze ani v likvidácii

4. Nemá kontrolované transakcie

Kontrolované transakcie sú právne vzťahy medzi závislými osobami, kde na jednej strane je FO z príjmami podľa § 6 ZDP alebo právnická osoba zo zdaniteľnými príjmami. Za kontrolovanú transakciu sa nepovažuje právny vzťah ktorý zakladá príjem podľa § 5 ZDP a prenájom nehnuteľnosti medzi FO, kde prenajímateľ o nehnuteľnosti neúčtuje, neeviduje a nájomca nepoužíva priestor na podnikanie.

Mikrodaňovník získava výhody:

- a) Pri odpisovaní hmotného majetku (§ 26 ods. 13 ZDP, § 17 ods. 31 a § 25 ods. 3)
- b) Pri zahrňovaní opravných položiek a odpisu pohľadávok (§ 19 ods. 2 písm. r), § 20 ods. 23 ZDP)
- c) Pri uplatňovaní daňových strát podľa § 30 ZDP
- d) Neuplatňuje pravidlo testu pri prenájme hmotného majetku podľa § 19 ods. 3 písm. a) ZDP ak ide o majetok v 0 až 4 odpisovej skupine

3. Ďalšie informácie, ktoré vyznačujeme na úvodnej stránke

- a) Kurzové rozdiely - § 17 ods. 17 ZDP – daňovník sa môže rozhodnúť, čo deklaruje vyznačením na úvodnej stránke DPPO či si chce uplatniť režim nezahrňovania nere realizovaných kurzových rozdielov do základu dane. Ide o precenenie pohľadávok a záväzkov k poslednému dňu účtovného obdobia, ktoré neboli uhradené a znejú na cudziu menu. Straty (563) a zisky (663) sa zahrnú do základu dane v období inkasa pohľadávok alebo úhrad záväzku a preto v čase účtovania sú pripočítateľnou alebo odpočítateľnou položkou od základu dane na r. 180 resp. 290 DPPO.
- b) Vyznačenie či ide o daňovníka s obmedzenou daňovou povinnosťou (§ 2 písm. e) ZDP). Vypĺňajú len zahraničné subjekty
- c) Vyznačenie kontrolovaných transakcií medzi závislými osobami (väzba na r. 110 a r. 290 a tabuľku I). Ide o obchodovanie medzi závislými osobami, ktoré v prípade ak neuplatňujú princíp nezávislého vzťahu sú povinný v súlade s § 17 ods. 5 ZDP upraviť základ dane na r. 110 a v tuzemsku v rámci protistrany je možné uplatniť zníženie

základu dane podľa § 17 ods. 6 ZDP oznámením na štruktúrovanom vzore do lehoty na podanie DP podľa § 17 ods. 6 ZDP.

- d) Vyznačenie oslobodeného príjmu podľa § 13a a § 13b ZDP (väzba na r. 240). Ide o splnenie podmienok na oslobodenie od dane v prípade predaja patentov, vzoru a licencií k softvéru, prípadne predaja výrobkov na základ vlastného patentu a úžitkového vzoru, kde zákon umožňuje oslobodiť 50 % dosiahnutého zisku. Teda na jednej strane sa oslobodí príjem ale na druhej strane sa vylúči výdavok (r. 180). Uplatňuje sa to po dobu odpisovania, pričom nesmie dôjsť k porušeniu podmienok definovaných v § 13a a § 13b (napr. právne nástupníctvo, nepeňažný vklad, zrušenie patentu a úžitkového vzoru)
- e) Informácie k daňovej licencií

Kto neplatí daňovú licenciú:

- a) daňovník, ktorému vznikla prvýkrát povinnosť podať daňové priznanie za zdaňovacie obdobie, v ktorom vznikol, okrem daňovníka, ktorý je právnym nástupcom daňovníka zrušeného bez likvidácie,
- b) daňovník podľa § 12 ods. 3 a 4,
- c) daňovník, ktorý prevádzkuje aj chránenú dielňu alebo chránené pracovisko podľa osobitného predpisu,^{136ba}
- d) daňovník za zdaňovacie obdobia podľa § 41 ods. 4, 6, 8, 12 až 14,
- e) daňovník, ktorým je pozemkové spoločenstvo, ak dosahuje len príjmy z činností podľa osobitného predpisu^{136bb}) so zdaniteľnými príjmami (výnosmi) neprevyšujúcimi sumu 10 000 eur,
- f) daňovník počnúc zdaňovacím obdobím, v ktorom bolo daňovníkovi doručené oznámenie o začatí konania o zrušení spoločnosti;^{136bc}) ak bol daňovník po zverejnení oznámenia o zrušení spoločnosti upovedomený o ukončení konania o zrušení spoločnosti a súčasne nevstúpil do likvidácie pred rozhodnutím súdu o zrušení spoločnosti, je povinný podať dodatočné daňové priznanie za zdaňovacie obdobia, za ktoré neplatil minimálnu daň, počnúc zdaňovacím obdobím, v ktorom bolo daňovníkovi doručené oznámenie o začatí konania o zrušení spoločnosti^{136bc}) do konca tretieho kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom bol daňovník upovedomený o ukončení konania o zrušení spoločnosti a súčasne nevstúpil do likvidácie, pričom v tejto lehote je priznaná minimálna daň splatná,
- g) registrovaný sociálny podnik.

Kto platí polovičnú:

U daňovníka, ktorého priemerný evidenčný počet zamestnancov, ktorými sú fyzické osoby so zdravotným postihnutím, za zdaňovacie obdobie je najmenej 20 % z celkového priemerného evidenčného počtu zamestnancov vo fyzických osobách podľa osobitného predpisu,^{136b}) sa minimálna daň podľa odseku 2 znižuje na polovicu.

Zápočet – v roku 2024 neriešime

Prechod medzi zdaňovacími obdobiami

Daňovník, ktorý v kalendárnom roku 2024 mení zdaňovacie obdobie z kalendárneho roka na hospodársky rok, platí minimálnu daň podľa § 46b za zdaňovacie obdobie ukončené dňom predchádzajúcim dňu zmeny spolu s minimálnou daňou za bezprostredne nasledujúce zdaňovacie obdobie.

Daňové priznanie rok 2024 – praktické príklady

Spoločnosť OZO s.r.o. v roku 2024 dosiahla nasledovný výsledok hospodárenia pred zdanením:

- 58 000 eur (strata)

Spoločnosť v roku 2024 darovala 10 000 eur na charitu a súčasťou výsledku hospodárenia boli dividendy z inej spoločnosti za rok 2023 v hodnote 15 000 eur.

1. Reklamné predmety, obchodné vzorky, výdavky na reklamu

Spoločnosť mala výdavky na reprezentáciu vo výške 3 200 eur, pričom reprezentačné výdavky sa skladali z nasledovných položiek

- 1.1. Pohostenie výdavky 1200 eur vrátane DPH
- 1.2. Darčkové poukážky vo výške 500 eur
- 1.3. Reklamné predmety (tričká) vo výške 1250 eur bez DPH a 250 eur daň. Cena na jeden kus bola 12,50 eur bez DPH (100 ks tričiek)
- 1.4. Alkoholické nápoje (whisky) v hodnote 240 eur cena za kus 20 eur bez DPH
- 1.5. Alkoholické nápoje (víno) v hodnote 2500 eur bez DPH, cena za kus 10 eur bez DPH.

Dátum	Text	Suma	MD	D	Úprava ZD	Riadok DP
15.10.2024	Výdavky na pohostenie	1200	513.999	211.100	+1200	Tab A r. 6
17.11.2024	Nákup darčkových poukážok	500	213.100	321.100		
17.11.2024	Výdaj darčkových poukážok	500	513.999	213.100	+500	Tab A r. 6
21.11.2024	Výroba tričiek					
	a) Základ dane	1250	501.999			
	b) DPH	250	343.020			
	c) Spolu	1500		321.100		
10.12.2024	Nákup alk. Nápojov					

	a) whisky	240	501.999		+240	Tab A r. 6
	b) ZD víno	2500	501.701		Vypočítame z DP	r. 304
	c) DPH víno	500	343.020			
	e) spolu	1440		321.100		

Daňové hľadisko:

Spoločnosť musí vychádzať z ustanovenia § 21 ods. 1 písm. h) ZDP, kde je definované, čo sa nepovažuje za daňový výdavok v prípade výdavkov na reprezentáciu. Na základe tejto skutočnosti, ak takéto výdavky boli zúčtované do výsledku hospodárenia na účet nákladov, z daňového hľadiska pôjde o pripočítateľnú položku k základu dane. Základný princíp je že reprezentačný výdavok nesmie presiahnuť 17 eur za kus, pričom limituje zákon určité reklamné výdavky ako nedaňové a to:

- a) darčekové reklamné poukážky (odlišovať od podpory predaja § 19 ods. 2 písm. k)
- b) alkoholické nápoje okrem výrobcov a u ostatných daňovníkov len víno a fermentované nápoje do výšky 5 % základu dane (301)
- c) tabakové výrobky okrem výrobcov

V daňovom priznaní bude teda nutné rozlišovať reklamné predmety daňovo neuznané (nad 17 eur a vybraný okruh) a následne víno do 17 eur s testovaním na základ dane (r. 304). Reklamné predmety podliehajú inventúre a inventarizácii ako klasická zásoba. Podľa názoru FRSR nemusí byť reklamný predmet označený s čím ja nesúhlasím a to z dôvodu, že reklamný predmet má byť nositeľom informácie, preto je to reklamný predmet nie len predmet.

Obchodné vzorky

Od reklamných predmetov treba odlišovať obchodné vzorky, ktoré sú daňovo uznané v plnej výške tak ako sa o nich účtuje do spotreby. Obchodnou vzorkou sa rozumie zásoba, ktorú poskytujem potencionálnemu zákazníkovi (koštovanie, testovanie), teda mojím úmyslom je získanie tohto zákazníka a vzorka je nutná na otestovanie napr. kvality, záujmu, na marketing atď. Takýto náklad je plne daňovo uznaný a nemá limity podľa zákona o dani z príjmov. Preto je nutné aby daňovník dostatočne preukázal že ide o obchodnú vzorku. Pri reklamných predmetoch stačí pár eur

Výdavky na reklamu nie sú limitované a patria pod ustanovenie § 19 ods. 2 písm. k) ZDP. Podľa § 19 ods. 2 písm. k) ZDP sú daňovým výdavkom výdavky (náklady) na reklamu vynaložené na účel prezentácie podnikateľskej činnosti daňovníka, tovaru, služieb, nehnuteľností, obchodného mena, ochrannej známky, obchodného označenia výrobkov a iných práv a záväzkov súvisiacich s činnosťou daňovníka so zámerom dosiahnutia, zabezpečenia, udržania alebo zvýšenia príjmov daňovníka. S týmto je úzko spojené ustanovenie § 21 ods. 1 písm. e) ZDP, kde je definované, že daňovým výdavkom nie sú výdavky (náklady) vynaložené v rozpore s týmto zákonom alebo s osobitnými predpismi (zákon č. 147/2001 Z. z. o reklame), teda ide o nepovolenú formu reklamy. Prezentácia môže byť definovaná rôznymi formami

- a) Reklama v televízii, novinách, v iných komunikačných prostriedkoch
- b) Internetová reklama (Webová stránka, bannery)

- c) Podpora predaja
- d) Prenájom reklamných plôch, svetelná reklama...

Jedine čo sa musí riešiť je otázka zaplatenia podľa § 17 ods. 19 písm. i) ZDP – ide o reklamné výdavky vynaložené voči n.o., občianskemu združeniu, neinvestičnému fondu, nadácii.

2. Rezervy účtovnej jednotky (daňovníka) – účtovno-daňový aspekt

§ 26 ods. 5 zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve definuje rezervu ako záväzok s neistým časovým vymedzením alebo výškou. Následne v § 19 opatrenia MF SR č. 23054/2002-92 je stanovený postup pri tvorbe, použití a rozpustení rezerv, pričom spôsob sa určí vo vnútornom predpise účtovnej jednotky. Rezervy sa vzťahujú na povinnosti vyplývajúce z právnych predpisov, zmlúv.

Ide o záväzok, ktorý vyplýva z minulých udalostí a zaväzuje účtovnú jednotku k povinnostiam v budúcnosti. Teda na to aby nastala skutočnosť tvorby rezervy, musí nastať udalosť, ktorá dnes je identifikovateľná ale neviem kedy reálne budem plniť a či budem alebo nepoznám presnú výšku, napr. splnenie podmienky auditu, splnenie dôchodkového veku zamestnancov, reštrukturalizácia firmy, plán rekonštrukcii budovy, súdny spor, splnená dodávka ale nedoručená faktúra a nie je známa výška plnenia (pozor na rezervu na nevyfaktúrované dodávky a pojem nevyfaktúrované dodávky).

Rezerva môže byť krátkodobá (323) teda do jedného roku alebo dlhodobá (45x). Tvorí sa následovne

- a) ak súvisí s obstaraním majetku tak na príslušný účet majetku (strana MD) a účet rezerv (strana DAL)
- b) ak súvisí s nákladmi, tak sa účtuje na príslušný účet nákladov (strana MD) a účet rezerv (strana DAL)
- c) Rezerva na bonusy, rabaty, skontá a na vrátenie kúpnej ceny pri reklamácií sa tvorí ako zníženie pôvodne dosiahnutých výnosov so súvzťažným zápisom v prospech súvahového účtu rezerv.

Následne môže dôjsť k dvom skutočnostiam a to:

- a) rozpustenie nepoužitej rezervy - Zrušenie nepotrebné rezervy alebo jej časti sa účtuje opačným účtovným zápisom ako sa účtovala tvorba rezervy.
- b) použitie rezervy - Použitie rezervy sa účtuje na ľarchu vecne príslušného účtu rezerv so súvzťažným zápisom v prospech vecne príslušného účtu záväzkov (323,45x/32x,47x) – potom pozor na posudzovanie daňového aspektu (§ 17 ods. 23 ZDP)

Dátum	Text	Suma	MD	D	Úprav a ZD	Riado k DP
31.12.2024	Tvorba rezervy	11 000	602	323	11 000	TAB A r. 10

Daňové hľadisko: Rezervy nie sú daňovo uznané v súlade s § 21 ods. 2 písm. j) ZDP s výnimkou rezerv podľa § 20 ods. 9 zákona. Daňovo uznané rezervy sú účtované len na ľarchu nákladov a to

- a) Rezerva na nevyčerpanú dovolenku vrátane poistného
- b) Rezerva na konto pracovného času vrátane poistného
- c) **Vyprodukované emisie,**
- d) **Lesnú pestovnú činnosť** vychádzajúc z projektu na obdobie **do doby zabezpečenia mladého lesného porastu** potvrdeného odborným lesným hospodárom
- e) **Likvidáciu hlavných banských diel, lomov a odpadov pri banskej činnosti alebo činnosti vykonávanej bankým spôsobom**
- f) **Rekultiváciu pozemkov dotknutých bankou činnosťou alebo činnosťou vykonávanou bankým spôsobom,**
- g) **Uzavretie, rekultiváciu a monitorovanie skládok** po ich uzavretí,
- h) **Nakladanie s odovzdaným elektroodpadom z domácnosti,** ak výška rezervy vypočítaná a preukázaná daňovníkom zodpovedá nákladom spojeným s nakladaním s elektroodpadom,
- i) **Účelovú finančnú rezervu podľa zákona č. 514/2008 Z. z. o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu a o zmene a doplnení niektorých zákonov (uzavretie úložiska, jeho monitorovanie po jeho uzavretí, rekultivácia úložiska a rekultivácia územia ovplyvneného úložiskom)**

Spoločnosť v roku 2023 tvorila nedaňovú rezervu na nevyfaktúrované dodávky vo výške 10 000 eur. V roku 2024 došlo k použitiu rezervy vo výške 5 000 eur a zvyšnú rezervu rozpustila, pretože zanikol dôvod tvorby tejto rezervy.

Dátum	Text	Suma	MD	D	Úprav a ZD	Riado k DP
24.6.2024	Fa na opravy					
	a) základ dane	5 000	323			
	b) DPH	1 000	343			
	c) spolu	6 000		321	-5000	r. 290
31.12.2024	Rozpustenie rezervy	5 000	323	518	-5000	r. 290

Daňové hľadisko:

Postupuje sa podľa § 17 ods. 23 ZDP. Teda upraví sa predmetné plnenie použitia rezervy v daňovom priznaní tak aby sa zohľadnil náklad tvorenej rezervy do daňových výdavkov. Náklad, na ktorý bola tvorená rezerva ktorej tvorba nie je uznaná za daňový výdavok, sa zahrnie do základu dane v tom zdaňovacom období, v ktorom dôjde k použitiu rezervy, a to do výšky, v akej je tento náklad súčasne uznaný za daňový výdavok podľa § 19

3. Pohľadávky (opravné položky, postúpenie, odpis pohľadávok) – účtovno-daňový aspekt

Pohľadávky môžu byť dlhodobé alebo krátkodobé, rozhodujúcim je kritérium doby splatnosti, nie však koľko je po splatnosti. Pohľadávky s dobou splatnosti viac ako jeden rok sú dlhodobé pohľadávky, pričom, pri účtovnej závierke musí účtovná jednotka zhodnotiť dĺžku doby do splatnosti a prípadne ak sa doba dostala pod jeden rok preklasifikovať pohľadávky v účtovnej závierke na krátkodobé pohľadávky.

Pohľadávka je dôležitým aktívom každej účtovnej jednotky (daňového subjektu). Vzniká zo záväzkových vzťahov zmluvných strán, pričom ide o nesúlad plnenia voči sebe (jednotlivé plnenia vyplývajúce zo zmluvy sa poskytnú v inom období). Obchodné právo nemá zadefinovaný pojem pohľadávky. Definícia pohľadávky je však uvedené v § 488 Občianskeho zákonníka, ktorá vzniká z titulu záväzkového vzťahu. Záväzkovým vzťahom je právny vzťah, **z ktorého veriteľovi vzniká právo na plnenie (pohľadávka) od dlžníka a dlžníkovi vzniká povinnosť splniť záväzok**. To znamená, že pohľadávka vzniká v čase vzniku záväzku.

Ide o vysoko likvidný majetok daňového subjektu, t.j. schopnosť premeniť pohľadávku na peňažné prostriedky (úhrada do pokladne alebo na bankový účet)

V praxi je veľmi dôležité správne riadenie svojich pohľadávok voči dlžníkom, aby sa daňový subjekt nedostal do tzv. „druhotnej“ platobnej neschopnosti

V praxi môže daňový subjekt pristupovať k pohľadávkam dvojakým spôsobom:

- a) Aktívne ich vymáhať od dlžníka prostredníctvom zákonných procesov, ako upomienky, výzvy, súdnou cestou
- b) Pasívne, t.j. bude očakávať platbu od dlžníka a v prípade naplnenia zákonných možností odpisu pohľadávky vyradí pohľadávku z účtovníctva z dôvodu, že trvalo upustil od vymáhania tejto pohľadávky od dlžníka.

Pohľadávka je teda aktívom účtovnej jednotky a je len na nej, akým spôsobom sa postaví k riadeniu svojich pohľadávok

Účtovná jednotka teda sama rozhodne, ako chce naložiť s predmetnými pohľadávkami po splatnosti

Spôsoby zníženia základu dane

V prvom rade je potrebné si určiť, aké zákonné spôsoby existujú na zníženie základu dane v prípade pohľadávok. V oblasti daní a účtovníctva poznáme dva spôsoby:

- a) spôsobom dočasného zníženia hodnoty pohľadávky - opravné položky
- b) spôsobom trvalého zníženia hodnoty pohľadávky – odpis pohľadávky

Preto je potrebné poznať problematiku zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov vo väzbe na zákon č. 431/2002 z. z. o účtovníctve a opatrenia MF SR č. 23054/2002-92 (ďalej aj „postupy účtovania v PU“) a opatrenia MF SR č. 27076/2007-74 (ďalej aj „postupy účtovania v JU“).

Čo môže mať vplyv na odpis pohľadávky alebo tvorbu opravnej položky

- a) rizikovosť pohľadávky (vyožiteľnosť)
- b) či bola pohľadávka zahrnutá do výnosov a tým aj do zdaniteľných príjmov

c) komunikácia s dlžníkom

Oceňovanie pohľadávky

Pohľadávka je majetkovou hodnotou (aktívom) účtovnej jednotky, ktorá by mala v budúcnosti zvyšovať ekonomické úžitky účtovnej jednotky a je dôležitým nástrojom cash flowu spoločnosti. Pohľadávky sa oceňujú:

- a) menovitou hodnotou
- b) Obstarávacou cenou, ak ide predaj pohľadávky (postúpenie), čo vyplýva z § 25 ods. 1 písm. a) zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve.
- c) Reálnou hodnotou ak je súčasťou podniku alebo právneho nástupníctva (§ 25 ods. 1 písm. e) ZoU
- d) Uznaná hodnota za vklad

Ak ide o postúpenie pohľadávky je nutné si uvedomiť, že v prípade postupníka, ak sa obstará pohľadávka v hodnote nižšej ako je jej menovitá hodnota, zadefinovať menovitou hodnotu pohľadávok na podsúvahové účty 74 – 79

Príklad (Účtovanie u postupníka):

Spoločnosť odkúpila pohľadávku v hodnote 100 000 eur dňa 20.6.2024, pričom menovitá hodnota pohľadávky je 165 000 eur. Postupník uhradil faktúru dňa 25.6.2024. Následne 15.8.2024 bola uhradená faktúra na účet postupníka v menovitej hodnote od dlžníka.

Dátum	Text	Suma	MD	Dal
20.6.2024	Postúpenie pohľadávky	100 000 EUR	315	325
20.6.2024	Zadefinovanie pohľadávky na podsúvahových účtoch	165 000 EUR	759	799
25.6.2024	Úhrada pohľadávky	100 000EUR	325	221
15.8.2024	Inkaso od dlžníka	165 000 EUR	221	
	a) obstarávacia cena	100 000 eur		315
	b) rozdiel medzi menovitou hodnotou a obstarávacou cenou	65 000 eur		648
30.9.2024	Zúčtovanie na podsúvahových účtoch	165 000 eur	799	759

Kedy vzniká účtovný prípad u pohľadávky

O pohľadávke sa účtuje do účtovného obdobia, kedy nastane účtovný prípad, čo je pri pohľadávke v čase jej vzniku, t.j. v čase kedy je splnená dodávka v súlade s § 2 opatrenia MF SR č. 23054/2002-92 (postupy účtovania PU). Účtovné prípady sú teda viazané k účtovnému obdobiu, pričom jednotlivé zápisy sa usporiadávajú chronologicky. Dňom uskutočnenia

úctovného prípadu je deň splnenia dodávky, platby záväzku, inkasa pohľadávky, započítania pohľadávky, postúpenia pohľadávky, prevzatia dlhu, poskytnutia a prijatia preddavku, úhrady úveru alebo pôžičky poskytnutím nového úveru alebo pôžičky, zistenia manka na majetku a záväzkoch, schodku, prebytku majetku, škody na majetku, vkladu do obchodnej spoločnosti a družstva, pohybu majetku vo vnútri účtovnej jednotky a deň zistenia ďalších skutočností vyplývajúcich z osobitných predpisov alebo z vnútorných podmienok účtovnej jednotky, ktoré sú predmetom účtovníctva a ktoré v účtovnej jednotke nastali a účtovná jednotka má k dispozícii potrebné podklady, ktoré dokumentujú tieto skutočnosti.

Príklad č. 1 (nejde do DP)

Spoločnosť dodala dňa 15.8.2024 tovar v hodnote 1000 eur bez dane svojmu odberateľovi, pričom v tento deň si odberateľ aj tovar prevzal. Deň splnenia dodávky je teda dňom 15.8.2024 a v tento deň vzniká pohľadávka dodávateľa voči odberateľovi. Pohľadávka sa ocení v menovitej hodnote.

Dátum	Text	Suma	MD	D
15.8.2024	FA za dodanie tovaru			
	a) základ dane	1000		604
	b) DPH	200		343
	c) spolu	1200	311	

Príklad č. 2 (nejde do DP)

Spoločnosť začala prepravovať tovar dňa 17.4.2024, pričom v dodacích podmienkach mali určenú podmienku DDU – v sklade odberateľa. Tovar bol prevzatý na sklade u odberateľa 20.4.2024. Na základe tejto skutočnosti bola dodávka splnená 20.4.2024, t.j. pohľadávka vznikla dňom vzniku záväzku, t.j. dňom splnenia dodávky 20.4.2024. Dodávka bola v hodnote 1000 eur bez DPH.

Dátum	Text	Suma	MD	D
20.4.2024	FA za dodanie tovaru			
	a) základ dane	1000		604
	b) DPH	200		343
	c) spolu	1200	311	

Opravné položky z účtovného hľadiska, dôvody ich tvorby a zrušenie pri pohľadávkach z obchodného styku.

Čo je opravná položka

V praxi však často krát dochádza k situáciám, kedy sa z pohľadávok stávajú tzv. „rizikové“ pohľadávky. Vplyv na túto skutočnosť majú viaceré faktory ako je obchodné vzťahy, komunikácia, finančná situácia u dlžníka, morálna úroveň zmluvných strán...

Tvorba opravnej položky k pohľadávkam

Ak účtovná jednotka vyhodnotí, že ide o rizikovú pohľadávku, **musí** tvoriť tzv. opravné položky. Opravná položka k pohľadávke sa tvorí najmä k pohľadávke, pri ktorej je opodstatnené predpokladať, že ju dlžník úplne alebo čiastočne nezaplatí, k spornej pohľadávke voči dlžníkovi, s ktorým sa vedie spor o jej uznanie. Opravné položky vyplývajú zo zásady opatrnosti a ich tvorba je zadefinovaná v § 18 opatrenia MF SR č. 23054/2002-92 (ďalej len „postupy účtovania“). Opravná položka sa tvorí, ak je opodstatnené predpokladať, že nastalo zníženie hodnoty majetku oproti jeho oceneniu v účtovníctve. Predpoklad zníženia hodnoty majetku je opodstatnený, ak nastala skutočnosť, ktorá je dôvodom na odhad zníženia budúcich ekonomických úžitkov z tohto majetku. Opravná položka sa účtuje v sume opodstatneného predpokladu zníženia hodnoty majetku oproti jeho oceneniu v účtovníctve. Opravná položka by teda mala zreálnovať hodnotu pohľadávky v účtovníctve, čo by malo viesť k pravdivému a vernému zobrazeniu účtovnej závierky. Ak by účtovná jednotka netvorila opravné položky k pohľadávkam, došlo by k porušeniu základnej zásady verného zobrazenia účtovnej závierky, pretože účtovná jednotka neinformuje o skutočnosti, že vo svojom majetku má „rizikové“ pohľadávky, ktoré v budúcnosti môžu znížiť ekonomický úžitok (príjem) účtovnej jednotky, čo môže mať práve vplyv na jeho platobnú schopnosť (cash flow). Preto je veľmi dôležité aby si účtovná jednotka vypracovala vnútorný predpis (smernicu) na tvorbu opravných položiek v účtovnej jednotky. V nej si zadefinuje podmienky tvorby opravnej položky, t.j. zadefinuje podmienky, ktoré budú zakladať práve predpoklad toho, že dôjde k zníženiu ekonomických úžitkov v budúcnosti.

Ak si zoberieme účtovnú jednotku, ktorá vykazuje, že má pohľadávky vo výške 1 mil eur, pričom 500 tis. Eur je voči spoločnosti, ktorá vstúpila do konkurzu, tak je vysoký predpoklad, že moje ekonomické úžitky v budúcnosti môžu klesnúť až na polovicu. Ak by som netvoril opravnú položku má to tri aspekty:

- a) Daňový – neumožním si znížiť základ dane pri splnení zákonných podmienok, čím môžem odvieť vyššiu daň z príjmov ako je nutné
- b) Účtovný – porušenie základných účtovných metód a zásad, čo má vplyv na verný obraz účtovnej závierky
- c) Ekonomický – vykazujem väčšiu ekonomickú „kondíciu“ ako v skutočnosti môže byť (schopnosť splácať záväzky), čo môže mať následne skreslený pohľad u obchodných partnerov pri obchodovaní s účtovnou jednotkou. Následne to môže viesť k strate dôveryhodnosti.

Postupy účtovania ani zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve nijakým spôsobom jednoznačne nedefinuje, kedy nastáva moment tvorby, zrušenia alebo rozpustenia opravnej položky, preto je dôležité si upraviť postup v smernici a následne podľa nej postupovať. Definuje len princípy. V prípade, že účtovná jednotka chce zmeniť postup pri tvorbe, rozpustení a použití opravnej položky, upraví si vnútorný predpis, pričom účtovné metódy a zásady by sa mali meniť vždy k prvému dňu účtovného obdobia.

V praxi častokrát dochádza ku skutočnosti, že účtovná jednotka postupuje pri tvorbe používajú opravnej položky individuálne, pričom nemá určený postup vo vnútornom predpise. Je pravdou, že sa pohľadávka posudzuje individuálne, ale v prípade, že sú naplnené podmienky pre tvorbu opravnej položky, pričom tieto skutočnosti nastanú u viacerých pohľadávok súčasne, potom by sa mala tvoriť opravná položka na všetky pohľadávky a nie len na určitý okruh podľa rozhodnutia účtovnej jednotky, t.j. podľa toho ako to účtovnej jednotke vyhovuje. Zase ide v podstate o princíp účtovných metód a zásad a ich dodržiavanie. Správne delikty sú definované v § 38 zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve. Správneho deliktu sa dopúšťa aj účtovná jednotka, ktorá nevedie účtovníctvo podľa § 8 zákona, t.j. účtovníctvo musí byť vedené úplne, správne, preukázateľne a zrozumiteľne. Rovnako sa dopúšťa účtovná jednotka správneho deliktu ak neocenuje majetok a záväzky v súlade s § 24 až § 28 zákona o účtovníctve. V § 26 ods. 3 sa uvádza, že je účtovná jednotka povinná oceniť majetok ku dňu zostavenia účtovnej závierky, pričom následne ods. 4 definuje, že ocenenie majetku sa upraví **opravnými položkami**, ak existuje opodstatnený predpoklad zníženia hodnoty majetku pod jeho účtovnú hodnotu.

Čo je teda potrebné pri tvorbe opravných položiek?

- 1) Vytvoriť si vnútornú smernicu, kde sa určia podmienky tvorby opravnej položky
- 2) Riadiť sa touto smernicou a v prípade potreby si ju upravovať podľa podmienok (rizík)
- 3) Po splnení podmienok tvoriť opravnú položku k pohľadávke, ktorá spĺňa dočasne podmienky na úpravu (zníženie) hodnoty pohľadávky

Vo vnútornom predpise sa stanoví deň uskutočnenia účtovného prípadu pri tvorbe, ale aj pri zúčtovaní (rozpúšťaní) opravných položiek, pretože je to veľmi dôležité. Takýmto dňom je:

- **deň, v ktorom sa spoločnosť dozvedela alebo mohla dozvedieť o príčinách tvorby opravných položiek v prípade, ak sa opravné položky tvoria na základe oznámenia alebo inventarizácie,**
- **deň, v ktorom bola súdom prijatá prihláška do konkurzu alebo reštrukturalizácie, a to ku dňu nadobudnutia právoplatnosti uznesenia súdu,**
- **deň, v ktorom sa spoločnosť dozvedela alebo mohla dozvedieť o príčinách rozpustenia opravnej položky, najmä deň uhradenia pohľadávky alebo jej časti,**
- **deň, keď nastali skutočnosti, ktoré preukazujú, že ide o trvalé zníženie hodnoty majetku,**
- **deň, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka v prípade, ak sa opravné položky tvoria alebo rozpúšťajú na základe inventarizácie,**
- **deň, keď sa majetkové hodnoty, na ktoré boli vytvorené opravné položky, odcudzili, predali, darovali alebo práva z nich vyplývajúce inak previedli na tretiu osobu.**

Následne je účtovná jednotka v súlade s § 18 ods. 9 postupov účtovania ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, povinná posúdiť opodstatnenosť účtovania tvorby opravnej

položky a trvania opodstatnenosti existencie a sumy už vytvorenej opravnej položky k majetku. Posudzuje sa potreba účtovania upravujúcich závierkových účtovných prípadov podľa § 2a ods. 1 písm. b) (úprava prostredníctvom uzávierkových účtovných operácií, ak sa účtovná jednotka dozvie, alebo disponuje s informáciami do dňa zostavenia účtovnej závierky, t.j. aj po dni ku ktorému sa účtovná závierka zostavuje), napríklad v prípade vyhlásenia konkurzu alebo reštrukturalizácie¹ na niektorého z odberateľov, ktoré sa uskutočnilo po dni, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, ktorým sa spravidla potvrdí, že znehodnotenie pohľadávok z obchodného styku existovalo už ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka.

Príklad č. 3

Spoločnosť má ustanovené vo vnútornom predpise, že bude tvoriť opravnú položku k pohľadávkam v prípade, že pohľadávka je po splatnosti viac ako 3 mesiace, pričom bude tvoriť opravnú položku vo výške 100 %. Podmienku tvorby opravných položke splnili tri pohľadávky vo výške 10 000 eur. Spoločnosť v súlade s vnútorným predpisom vytvorila opravnú položku k prvému dňu nasledujúcemu po uplynutí troch mesiacov.

Dátum	Text	Suma	MD	D	Riadky DP
31.12.2024	Tvorba opravnej položky k pohľadávkam	10000	547	391	Tabuľka A r. 09 – ak je nedaňová

Príklad č. 4

Spoločnosť má vo vnútornom predpise určené, že bude tvoriť opravnú položku následovne:

- a) po splatnosti viac ako 1 mesiac – 30 %
- b) po splatnosti viac ako 3 mesiace – 50 %
- c) po splatnosti viac ako 6 mesiacov – 80 %
- d) po splatnosti viac ako 9 mesiacov – 100 %

Ku dňu účtovnej závierky, k 31.12., má účtovná jednotka v účtovníctve pohľadávku po splatnosti viac ako 3 mesiace na sumu 5 000 eur vrátane dane z pridanej hodnoty. Účtovná jednotka vytvorila opravnú položku vo výške 2500 eur. 28.2. nasledujúceho roka však došlo k úhrade tejto pohľadávky v plnej výške, pričom úhrada bola uskutočnená **do dňa zostavenia účtovnej závierky**. Na základe tejto skutočnosti spoločnosť zruší tvorbu opravnej položky opačným zápisom, pretože pohľadávka prestala byť riziková. Účtovný zápis vykoná spoločnosť ku dňu účtovnej závierky, t.j. k 31.12.

Dátum	Text	Suma	MD	D
31.12.2024	Tvorba opravnej položky k pohľadávkam	2500	547	391
31.12.2024	Zrušenie opravnej položky	2500	391	547

Opravná položka nemá aktívny zostatok!!!!

Zrušenie (zúčtovanie) opravnej položky

Zúčtovanie opravnej položky sa účtuje z dôvodu vyradenia majetku z účtovníctva alebo z dôvodu úplného alebo čiastočného zániku opodstatneného predpokladu trvania zníženia hodnoty majetku. Zúčtovanie opravnej položky z dôvodu vyradenia majetku z účtovníctva, napríklad pri predaji, likvidácií, darovaní, škode, spotrebe a inkase pohľadávky, sa účtuje pred vyradením majetku z účtovníctva.

V praxi teda môžu nastať dve skutočnosti:

- 1) Použitie opravnej položky z dôvodu vyradenia pohľadávky sa účtuje sa účtuje na ťarchu vecne príslušného súvahového účtu opravných položiek so súvzťažným zápisom v prospech príslušného účtu pohľadávok. Zápis 391/3xx
- 2) Zrušenie opravnej položky z dôvodu úplného alebo čiastočného zániku opodstatneného predpokladu trvania zníženia hodnoty majetku sa účtuje na ťarchu vecne príslušného súvahového účtu opravnej položky so súvzťažným zápisom v prospech účtu 547 - Tvorba a zúčtovanie opravných položiek k pohľadávkam.

Je teda nesporné pri účtovaní zrušenia opravnej položky si uvedomiť, z akého dôvodu sa predmetná opravná položka zrušuje alebo či sa použije pri vyradení majetku. Táto skutočnosť má potom následne vplyv na výsledok hospodárenia účtovnej jednotky, t.j. aj na správne daňové posúdenie z pohľadu zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov.

Príklad č. 5 (ide do DP)

Spoločnosť eviduje vo svojom účtovníctve k 31.12.2023 opravnú položku k pohľadávke vo výške 10 000 eur (100 % z menovitej hodnoty) na účte 391. V júli 2024 dôjde k úhrade predmetnej pohľadávky vo výške 10 000 eur. Keďže došlo k zániku opodstatneného zníženia hodnoty pohľadávky, zúčtuje účtovná jednotka následovné účtovné prípady

Dátum	Text	Suma	MD	D	Riadok DP
31.12.2024	Zrušenie tvorby opravnej položky k pohľadávke	10 000	391	547	r. 290 (ak bola nedaňová)
25.7.2024	Inkaso pohľadávky	10 000	221	311	

Opravné položky k pohľadávkam a odpis pohľadávky z daňového hľadiska, príslušenstvo k pohľadávkam

Daňová uznateľnosť tvorby opravnej položky

Základným princípom, ktorý platí aj v prípade opravných položiek je skutočnosť, že daňovým výdavkom je výdavok, ktorý je zaúčtovaný v účtovníctve daňovníka a je preukázateľne vynaložený na dosiahnutie, zabezpečenie a udržanie zdaniteľných príjmov. Zákon č.

595/2003 Z. z. o dani z príjmov následne upravuje v § 20 daňovú uznateľnosť tvorby opravnej položky k pohľadávkam. § 19 ods. 3 písm. f) zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov definuje, že daňovým výdavkom je tvorba opravnej položky podľa § 20 zákona. § 20 ods. 2 definuje, Opravnými položkami, ktorých tvorba je daňovým výdavkom podľa § 19 ods. 3 písm. f) za podmienok ustanovených týmto zákonom, sú opravné položky viažuce sa na pohľadávky z obchodného styku k

a) nepremlčaným pohľadávkam (odsek 14) – na daňové účely je nepremlčaná ak je nepremlčaná aspoň jeden deň v zdaňovacom období.

b) pohľadávkam voči dlžníkom v konkurznom konaní a reštrukturalizačnom konaní a osobám, ktorým bol určený splátkový kalendár –osobný bankrot (odseky 10 až 12 a 24)

c) nepremlčané pohľadávky u mikrodaňovníka

d) pohľadávky v preventívnej reštrukturalizácii

Takže základnou podmienkou pri pohľadávkach z obchodného styku je aby išlo o pohľadávky, ktoré nie sú premlčané. Všeobecná premlčacia doba je 4 (obchodné právo) roky alebo 3 roky (občianske právo), pričom na dĺžku trvania premlčacej doby majú vplyv viaceré aspekty, akým môže byť napr. uznanie záväzku, súdne konanie, ...

Pri právach, ktoré sa musia najprv uplatniť u fyzickej alebo právnickej osoby, začína plynúť premlčacia doba odo dňa, keď sa právo takto uplatnilo (napr. zodpovednosť za vady).

Osobitná je úprava pri náhrade škody, bezdôvodnom obohatení, plnení v splátkach, poisťnom plnení, pri práve oprávneného dediča na vydanie dedičstva (viď §103 a násl. OZ).

Ak veriteľ v premlčacej dobe uplatní právo na súde alebo u iného príslušného orgánu a v začatom konaní riadne pokračuje, premlčacia doba od tohto uplatnenia po dobu konania neplynie. Osobitne je plynutie premlčacích lehôt upravené pri právnych vzťahoch kde figurujú osoby, ktoré majú zákonného zástupcu alebo ho majú mať (napr. maloletí).

Pohľadávky, ktoré nie sú v konkurze alebo reštrukturalizácii

Daňový zákon umožňuje si zahrnúť do základu dane opravnú položku k pohľadávkam na základe týchto splnených podmienok:

- a) nepremlčaná
- b) pohľadávka bola zahrnutá do zdaniteľných príjmov (ak ide o daňovníka, ktorý vykonáva obchodnú činnosť spočívajúcu v poskytovaní spotrebiteľských úverov, aj tvorba opravnej položky na časť pohľadávky vzťahujúcej sa na istinu a úrok zahrnutý do príjmov zo spotrebiteľského úveru)
- c) uplynul časový úsek stanoví zákonom v § 20 ods. 14

1) ak 360 dní, zahrnie sa do výdavkov do výšky 20 % menovitej hodnoty pohľadávky alebo jej nesplatenej časti bez príslušenstva,

2) ak 720 dní, sa zahrnie do výdavkov do výšky 50 % menovitej hodnoty pohľadávky alebo jej nesplatenej časti bez príslušenstva,

3) ak 1 080 dní, sa zahrnie do výdavkov do výšky 100 % menovitej hodnoty pohľadávky alebo jej nesplatenej časti bez príslušenstva.

- e) Ocenená menovitou hodnotou - Opravná položka sa teda zahŕňa do základu dane z menovitej hodnoty pohľadávky bez príslušenstva, pričom je dôležité aby nebola premlčaná a bola zahrnutá do zdaniteľných príjmov (výnosov) daňovníka.
- f) Nezapočítateľná - Takisto netreba zabúdať na ustanovenie § 20 ods. 15 zákona o dani z príjmov, kde je zadané, že tvorba opravných položiek uznaných za daňový výdavok sa nepoužije na pohľadávku nadobudnutú postúpením (oceňuje sa obstarávacou cenou) alebo **pohľadávku, ktorú možno vzájomne započítať so splatnými záväzkami voči dlžníkovi (započítanie má prednosť pred daňovou uznateľnosťou)**

Poznámka: Ide o tvorbu bez príslušenstva, teda úrokov z omeškania, na tento prípad platia osobitné podmienky a to:

- Zahrnuté do zdaniteľných príjmov (644)
- Úplynul časový test 1080 dní od splatnosti pohľadávky

Príklad z daňovými dopadmi (ide do DP)

Spoločnosť eviduje v účtovníctve pohľadávky, ktoré sú po splatnosti nasledovne:

- a) pohľadávka voči spoločnosti A po splatnosti 300 dní v hodnote 1200 eur s DPH. Klient nekomunikuje a je nekontaktný
- b) pohľadávka voči spoločnosti B po splatnosti 780 dní v hodnote 15 000 eur, z ktorej bolo uhradené doteraz suma 5 000 eur. Klient prestal komunikovať a spoločnosť doteraz netvorila opravnú položku, lebo ju nepovažovala za rizikovú podľa smernice
- c) pohľadávka voči spoločnosti C po splatnosti 1850 dní, ktorá je premlčaná od februára 2024 a v minulosti bola tvorená opravná položka účtovne vo výške 70 % v sume 7 000 eur a daňovo bola tvorená vo výške 50 %. Klient je rizikový. Hodnota nesplatennej pohľadávky je 8 000 eur. Na daňové účely sa považuje pohľadávka za nepremľčanú

Dátum	Text	Suma	MD	D	Položka DP	Suma
31.12.2024	Tvorba OP k pohládkam					
	a) pohľadávka A	1 200	547	391	TAB A r. 09	1200
	b) pohľadávka B	10 000	547	391	TAB A r. 09	5000
	c) pohľadávka C	1 000	547	391	r. 290	2000

Tvorba opravnej položky k pohľadávkach v konkurze a reštrukturalizácii a odlženie splátkovým kalendárom z daňového hľadiska

Daňovník postupuje v súlade s § 20 ods. 10 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov. Musia byť splnené nasledovne podmienky:

- Zdaniteľná pohľadávka vlastná
- Kúpená a zaplatená obstarávacia cena (do výšky zaplataenia)
- Prihlásená do konkurzu alebo reštrukturalizácie

Poznámka: na tieto prípady nie je možné použiť ustanovenie podľa § 20 ods. 14 ZDP

Osobný bankrot

Tvorba opravných položiek k pohľadávkam voči dlžníkom, ktorým bol súdom určený splátkový kalendár, vrátane pohľadávky z istiny z nesplateného úveru u daňovníka podľa odseku 4 a pohľadávky z istiny zo spotrebiteľského úveru, je daňovým výdavkom u daňovníkov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva, a to najviac do výšky menovitej hodnoty pohľadávok alebo uhradenej obstarávacej ceny pohľadávok vrátane príslušenstva, ak bolo zahrnuté do základu dane, počínajúc zdaňovacím obdobím, v ktorom bol zverejnený návrh splátkového kalendára v Obchodnom vestníku.

Lehota na prihlásenie

Týmto ustanovením zákona môžu postupovať len tí daňovníci, ktorí si splnia zákonnú lehotu, t.j. 45 dní odo dňa vyhlásenia konkurzu (dá sa aj potom) alebo 30 dní od vyhlásenia reštrukturalizácie. Osobný bankrot vychádza z princípu zverejnenia oznámenia v Obchodnom vestníku. O začatí konkurzného konania alebo reštrukturalizačného konania súd vydá uznesenie, ktoré bezodkladne zverejní v Obchodnom vestníku; zverejnením tohto uznesenia v Obchodnom vestníku sa začína konkurzné konanie alebo reštrukturalizačné konanie. Ak je teda dodržaná lehota je daňovo uznaná opravná položka do výšky 100 % menovitej hodnoty, pričom daňovo sa uznáva aj opravná položka do výške 100 % z obstarávacej ceny, v prípade, že ide o pohľadávku, ktorá bola nadobudnutá postúpením a obstarávacia cena bola uhradená.

V prípade, že ide o pohľadávky voči zahraničnej osobe, uplatní sa postup v súlade s § 20 ods. 12 zákona o dani z príjmov. Ak ide o pohľadávky voči dlžníkom, ktorí majú sídlo alebo bydlisko v štáte, v ktorom nie je právny predpis upravujúci konkurz a reštrukturalizáciu, za daňový výdavok možno uznať aj opravné položky tvorené daňovníkom na pohľadávky, ktoré sa vymáhajú prostredníctvom súdu v inom štáte.

Preventívna reštrukturalizácia

Od 1.1.2023 sa do zákona doplnil inštitút preventívnej reštrukturalizácia, čo je vlastne aktívny úkon uzavrieť dohodu s veriteľmi o odpustení časti dlhu, čo je spravované súdom. Teda v prípade takejto formy riešenia platí na daňové účely možnosť tvorby OP na vlastné zdanené

pohľadávky alebo kúpené a zaplatené do výšky OC inštitút začatia reštrukturalizačného konania čo je rozdiel oproti bežnej reštruktúre.

Príklad (ide do DP):

a) pohľadávka v hodnote 1200 eur, kde v roku 2024 bolo v obchodnom vestníku zverejnený predbežný návrh splátkového kalendára

b) pohľadávka v hodnote 10 000 eur, kde dlžník vstúpil do konkurzu v roku 2024. Spoločnosť prihlásila pohľadávku do konkurzu a správca ju nepoprel, preto je súčasťou konkurzného konania. Pohľadávka bola zahrnutá do zdaniteľných príjmov

c) v roku 2024 začala preventívna reštrukturalizácia na pohľadávku v sume 2 000 eur, ktorá bola zahrnutá do zdaniteľných príjmov

d) pohľadávka v hodnote 8 000 eur, kde dlžník vstúpil do reštrukturalizácie a spoločnosť neprihlásila v 30 dňovej lehote pohľadávku. Pred vstupom do reštrukturalizácie bola pohľadávka po splatnosti viac ako 720 dní. Na pohľadávku nebola doteraz tvorená OP.

Dátum	Text	Suma	MD	D	Položka DP	Suma
31.12.2024	Tvorba OP k pohládkam					
	a) pohľadávka A	1 200	547	391	Súčasť ZD	
	b) pohľadávka B	10 000	547	391	Súčasť ZD	
	c) pohľadávka C	2 000	547	391	Súčasť ZD	
	d) pohľadávka D	8 000	391	311	r. 180,r. 290	4000 4000

Poznámka: (link na otázku neprihlásenej pohľadávky do reštrukturalizácie)

<https://podpora.financnasprava.sk/218565-Neprihl%C3%A1sen%C3%A1-poh%C4%BEd%C3%A1vka-vo%C4%8Di-dl%C5%BEen%C3%ADkovi-v-re%C5%A1trukturaliz%C3%A1cii---odpis-a-tvorba-opravn%C3%BDch-polo%C5%BEiek>

Zúčtovanie (rozpustenie) opravnej položky k pohládkam z daňového hľadiska

V tomto prípade, sa postupuje v súlade s § 20 ods. 11 zákona č. 595/2003 z. z. o dani z príjmov. Opravné položky k pohládkam voči dlžníkom v konkurznom konaní a reštrukturalizačnom konaní sa zahrnú do základu dane v zdaňovacom období, v ktorom bola pohľadávka uspokojená. Ak pohľadávky poprel správca konkurznej podstaty a veriteľ neuplatňuje nárok na uspokojenie tejto pohľadávky z konkurznej podstaty prostredníctvom súdu alebo príslušného správneho orgánu, základ dane sa zvýši o výšku týchto popretých pohládkov. Ak správca konkurznej podstaty poprel pohľadávku a veriteľ uplatnil nárok na

jej uspokojenie z konkurznej podstaty na súde alebo na príslušnom správnom orgáne, základ dane sa zvýši o výšku týchto popretých pohľadávok alebo ich častí v zdaňovacom období, v ktorom súd alebo príslušný správny orgán takýto návrh zamietol

Ak ide o zúčtovanie opravnej položky voči vlastnej pohľadávke kde zanikol dôvod jej tvorby a zahrnula sa do daňových výdavkov účtovne sa rozpustí opačným zápisom 391/547 a daňovo sa zahrnie do základu dane podľa § 20 ods. 20 ZDP.

3.1. Odpis pohľadávky

Odpisom pohľadávky sa rozumie stav, ktorý splňa dôvody na vyradenie z účtovníctva. V praxi môžu nastať dve situácie:

- a) Odpis pohľadávky na základe vlastného rozhodnutia daňovníka trvalo upustiť od vymáhania
- b) Odpis na základe rozhodnutia súdu, výsledkov konkurzného a reštrukturalizačného konania, dedičského konania, exekučného konaní

Daňové hľadisko

V § 19 zákona sú zašpecifikované určité okruhy daňových výdavkov. Jedným z nich je aj daňová uznateľnosť odpisu pohľadávky.

Z daňového hľadiska možno odpísať pohľadávky,

- a) podľa § 19 ods. 2 písm. h) zákona č. 595/2003 Z. z. dani z príjmov
- b) podľa § 19 ods. 2 písm. r) zákona č. 595/2003 Z. z. dani z príjmov

Daňový výdavkom je výdavok (náklad) do výšky odpisu menovitej hodnoty pohľadávky, **ktorá bola zahrnutá do zdaniteľných príjmov** vrátane istiny z nesplatennej istiny (úveru - zmena od 1.1.2016) u daňovníka podľa § 20 ods. 4 a u daňovníka, ktorý vykonáva obchodnú činnosť spočívajúcu v poskytovaní spotrebiteľských úverov, alebo jej neuhradenej časti vrátane úrokov z omeškania a poplatkov z omeškania a iných platieb, ktoré zvyšujú pohľadávku z dôvodu oneskorenej úhrady (ďalej len „príslušenstvo“), ak je toto príslušenstvo zahrnuté do základu dane, alebo výdavok do výšky odpisu postupníkom **uhradenej obstarávacej ceny** pohľadávky nadobudnutej postúpením u daňovníka zisťujúceho základ dane podľa § 17 ods. 1 písm. b) a c) alebo **do výšky reálnej hodnoty podľa § 17a až 17c**, alebo u daňovníka, ktorý účtoval v sústave podvojného účtovníctva a zmenil spôsob účtovania na účtovanie v sústave jednoduchého účtovníctva pri pohľadávkach už zahrnutých do príjmov v predchádzajúcich zdaňovacích obdobiach, v ktorých účtoval v sústave podvojného účtovníctva, ak

1. súd zamietol návrh na vyhlásenie konkurzu pre nedostatok majetku alebo zastavil konkurzné konanie pre nedostatok majetku, alebo zrušil konkurz z dôvodu, že majetok dlžníka nepostačuje na úhradu výdavkov a odmenu správcu konkurznej podstaty, alebo zrušil konkurz z dôvodu, že majetok úpadcu nepostačuje ani na úhradu pohľadávok proti podstate alebo ak dôjde k zrušeniu konkurzu podľa osobitného predpisu (§ 167v ods. 1 zákona č. 7/2005 - *Správca bez zbytočného odkladu, po splnení rozvrhu výťažku alebo po tom, čo zistí, že konkurzná podstata nepokryje náklady konkurzu, oznámi v Obchodnom vestníku, že konkurz sa končí. Takéto oznámenie však správca neuskutoční skôr, ako uplynie základná prihlasovacia lehota, a ak niektorý z veriteľov uhradil zálohu na trovy šetrení podľa § 166i ods. 2, nie skôr, ako takéto šetrenia uskutočnil. Oznámením v Obchodnom vestníku sa konkurz zrušuje.*), a to aj u daňovníka, ktorý neprihlásil pohľadávku, ale

sa preukáže uznesením súdu o zrušení konkurzu z dôvodu, že majetok dlžníka nepostačuje na úhradu výdavkov a odmenu správcu konkurznej podstaty, alebo uznesením súdu, že majetok úpadcu nepostačuje ani na úhradu pohľadávok proti podstate, alebo oznámením v Obchodnom vestníku, že konkurzná podstata nepokryje náklady konkurzu

2. to vyplýva z výsledku konkurzného konania alebo reštrukturalizačného konania alebo z výsledku oddĺženia splátkovým kalendárom
3. dlžník zomrel a pohľadávka nemohla byť uspokojená ani vymáhaním od dedičov dlžníka,
4. exekúciu alebo výkon rozhodnutia súd alebo exekútor zastaví z dôvodu, že po vzniku exekučného titulu nastali okolnosti, ktoré spôsobili zánik vymáhaného nároku (platí od 1.1.2018),
5. exekútor výkon rozhodnutia alebo exekúciu zastaví z dôvodu podľa osobitného predpisu;^{88aaa} (to sa vzťahuje aj na ostatné pohľadávky evidované daňovníkom voči tomu istému dlžníkovi (platí od 1.1.2018),
6. to vyplýva z rozhodnutia Rady pre riešenie krízových situácií podľa osobitného predpisu (zákon o riešení krízových situácií na finančnom trhu)
7. na základe schválenej preventívnej reštrukturalizácie

K bodu 5 – dôvody zastavenia exekúcie

- a) *oprávnený alebo povinný zanikol bez právneho nástupcu alebo dedičské konanie po oprávnenom alebo povinnom bolo zastavené z dôvodu, že nezanechal žiadny majetok alebo len majetok nepatrnej hodnoty,*
- b) *pri exekúcii vedenej na majetok právnickej osoby sa do 30 mesiacov od začatia exekúcie alebo od posledného zexekvovania majetku nepodarilo zistiť majetok alebo príjmy, ktoré by mohli byť postihnuté exekúciou a ktoré by stačili aspoň na úhradu trov exekútora,*
- c) *pri exekúcii vedenej na majetok fyzickej osoby sa do piatich rokov od začatia exekúcie alebo od posledného zexekvovania majetku nepodarilo zistiť majetok alebo príjmy, ktoré by mohli byť postihnuté exekúciou a ktoré by stačili aspoň na úhradu trov exekútora*

Poznámka (paragrafy v dokumente o zastavení exekúcie z daňového hľadiska):

§ 61n ods. 1 písm. a), c) a d) zákona č. 233/1995 Z. z. v znení zákona č. 2/2017 Z. z.
§ 2 ods. 1 písm. a) a b) zákona č. 233/2019 Z. z. o ukončení niektorých exekučných konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Odpis pohľadávky na základe vlastného rozhodnutia

V prípade ak ide o odpis pohľadávky na základe vlastného rozhodnutia, musí ísť o živú pohľadávku pri ktorej nedochádza k aktívnemu vymáhaniu od dlžníka a veriteľ sa rozhodne trvalo upustiť od vymáhania. V takom prípade sa aplikuje pravidlo daňovej opravnej položky podľa § 20 ods. 14 ZDP a § 20 ods. 22 a 23 (mikrodaňovník)

Účtovné príklady

Príklad

Spoločnosť eviduje v účtovníctve pohľadávku, ktorá je ku dňu účtovnej závierky po splatnosti 750 dní. Spoločnosť sa rozhodla trvalo upustiť od jej vymáhania. Jej výška je 450 eur, pričom účtovná jednotka nemá iné pohľadávky voči dlžníkovi. Účtovná jednotka zúčtuje odpis pohľadávky

Dátum	Text	Suma	MD	D	DP PO
31.12.2024	Odpis pohľadávky	450	546	311	r. 180 DP – 50 % pohľadávky

Z daňového hľadiska posúdi daňovník odpis pohľadávky v súlade s § 19 ods. 2 písm. r) zákona o dani z príjmov, kde je uvedené, že daňovo sa uznáva odpis pohľadávky do výšky daňovo uznanej tvorby opravnej položky podľa § 20 ods. 14. V tomto prípade by si mohol daňovník uplatniť opravnú položku vo výške 50 % z menovitej hodnoty pohľadávky, t.j. 225 eur. Do základu dane teda zahrnie len hodnotu 225 eur a rozdiel vo výške 225 eur je pripočítateľnou položkou k základu dane. Hodnotu uvedie do riadku 180.

Príklad (ide do DP)

Spoločnosť eviduje v účtovníctve pohľadávku, ktorá je ku dňu účtovnej závierky po splatnosti 5 rokov. Spoločnosť sa rozhodla trvalo upustiť od jej vymáhania. Jej výška je 450 eur, pričom účtovná jednotka nemá iné pohľadávky voči dlžníkovi. Spoločnosť nijakým spôsobom nevymáhala pohľadávku a ani nebol záväzok písomne uznaný. Účtovná jednotka zúčtuje odpis pohľadávky

Dátum	Text	Suma	MD	D	DP PO
31.12.2024	Odpis pohľadávky	450	546	311	r. 180 DP

Z daňového hľadiska ide o pohľadávku, ktorej odpis nie je možné uznať do daňových výdavkov, pretože nie je naplnená ani jedna z podmienok zákona, nejde o súdne rozhodnutie a pohľadávka je premlčaná, preto nie je možné uplatniť postup podľa § 19 ods. 2 písm. r), pretože tieto ustanovenia zákona je možné použiť len na nepremlčané pohľadávky. Keďže je pohľadávka po splatnosti viac ako 4 roky, stala sa premlčanou.

Vyradenie pohľadávky u postupníka

Postupník musí takisto posudzovať z daňového hľadiska, či naplnil inštitút daňovej uznateľnosti pri vyradení pohľadávky z účtovníctva. Z účtovného hľadiska sa uplatní rovnaký postup pri odpise, t.j. cez účet 546. Z daňového hľadiska však môže uplatniť odpis pohľadávky len podľa § 19 ods. 2 písm. h) zákona o dani z príjmov.

Prečo nemôže uplatniť postup podľa § 19 ods. 2 písm. r) zákona o dani z príjmov? Dôvod je jednoduchý. Ustanovenie je naviazané na § 20 ods. 14 zákona o dani z príjmov. Tento inštitút sa však nemôže aplikovať v prípade postúpených pohľadávok. Preto pri riadení svojich pohľadávok je nutné dávať pozor na to o aké pohľadávky ide a akým spôsobom si ich môžeme zahrnúť do základu dane. § 19 ods. 2 písm. h) však umožňuje daňový odpis aj v prípade postúpených pohľadávok. Je to logická väzba na skutočnosť, že v tomto prípade daňový subjekt urobil všetko pre to aby vymohol svoju pohľadávku bez ohľadu na jej účtovanie. Čiže v tomto prípade je daňovo uznaný aj odpis pohľadávky, ktorá nebola

zahrnutá do zdaniteľných príjmov daňovníka. Podmienkou je od 1.1.2015 testovanie uhradenej obstarávacej ceny.

Príklad (ide do DP)

Spoločnosť eviduje v účtovníctve pohľadávku, ktorá je ku dňu účtovnej závierky po splatnosti 725 dní. Spoločnosť sa rozhodla trvalo upustiť od jej vymáhania. Jej výška je 280 eur, ide o postúpenú pohľadávku, pričom účtovná jednotka nemá iné pohľadávky voči dlžníkovi. Spoločnosť nijakým spôsobom nevymáhala pohľadávku a ani nebol záväzok písomne uznaný. Účtovná jednotka zúčtuje odpis pohľadávky

Dátum	Text	Suma	MD	D	DP PO
31.12.2024	Odpis pohľadávky	280	546	315	r. 180

Z daňového hľadiska ide o pohľadávku, ktorej odpis nie je možné uznať do daňových výdavkov, pretože nie je naplnená ani jedna z podmienok zákona, nejde o súdne rozhodnutie a nie je možné uplatniť postup podľa § 19 ods. 2 písm. r), pretože tieto ustanovenia zákona je možné použiť len na vlastné pohľadávky.

Upozornenie:

Daňovo odpísať pohľadávku podľa § 19 ods. 2 písm. h) zákona o dani z príjmov je možné len v prípadoch uvedených v tomto ustanovení. T.j. ak sa zruší exekúcia súd z iného dôvodu, nie je možné uplatniť postup podľa tohto ustanovenia. Najčastejšie napr. zrušenie firmy ex offa (zo zákona).

Vyradenie pohľadávky u postupcu

Postupca vyraduje pohľadávku z účtovného hľadiska rovnako ako pri trvalom upustení od jej vymáhania. Z daňového hľadiska posudzuje uznateľnosť podľa § 19 ods. 3 písm. h) zákona o dani z príjmov.

Príklad

Daňový subjekt sa v roku 2024 rozhodol predat' pohľadávku z roku 2022, t.j. po splatnosti viac ako 720 dní. Menovitá hodnota pohľadávky bola vo výške 20 000 eur, pričom ju predal za 30 % hodnoty, sumu 6 000 eur.

Dátum	Text	Suma	MD	D	DP PO
15.7.2024	Predaj pohľadávky	6 000	315	646	
15.7.2024	Vyradenie pohľadávky	20 000	546	311	TAB A r. 4 (10000eur)
25.7.2024	Príjem z postúpenej pohľadávky	6 000	221	315	

Základné pravidlo definuje, že sa uznáva daňový výdavok len do výšky príjmu z takto postúpenej pohľadávky. Výnimku tvoria však pohľadávky, na ktoré je možné tvoriť

opravnú položku. Ak teda je naplnený inštitút tvorby daňovo uznateľnej opravnej položky, potom je možné uplatniť do daňových výdavkov hodnotu pohľadávky až do výšky takto uznateľnej opravnej položky. V tomto prípade je pohľadávka po splatnosti viac ako 720 dní a ak by sa spoločnosť rozhodla tvoriť opravnú položku, potom by išlo o daňový výdavok vo výške 50 % menovitej hodnoty. Preto aj suma na účte 546 bude daňovo uznaná vo výške 50 %.

Odpis pohľadávky , ku ktorej bola tvorená opravná položka na základe vlastného rozhodnutia

Účtovné hľadisko

Ide o vyradenie pohľadávky z majetku účtovnej jednotky. V tomto prípade je účtovná jednotka povinná postupovať v súlade s § 18 ods. 12 postupov účtovania. Zúčtovanie opravnej položky sa účtuje z dôvodu vyradenia majetku z účtovníctva alebo z dôvodu úplného alebo čiastočného zániku opodstatneného predpokladu trvania zníženia hodnoty majetku. Zúčtovanie opravnej položky z dôvodu vyradenia majetku z účtovníctva, napríklad pri predaji, likvidácii, darovaní, škode, spotrebe a inkase pohľadávky, sa účtuje pred vyradením majetku z účtovníctva. Zúčtovanie opravnej položky z dôvodu vyradenia majetku z účtovníctva sa účtuje na ťarchu vecne príslušného súvahového účtu opravných položiek so súvzťažným zápisom v prospech príslušného účtu majetku.

Príklad

Spoločnosť má v účtovníctve pohľadávku, ktorá je k 30.04. 2024 po splatnosti 1200 dní. Spoločnosť tvorila na pohľadávku opravnú položku v súlade s vnútorným predpisom účtovnej jednotky, pričom bola vytvorená vo výške 100 % a to v hodnote 10 000 eur, pričom bola v plnej výške daňovo zahrnutá do základu dane do konca roku 2023. Rozhodla sa že upustí od jej vymáhania a vyradí pohľadávku z účtovníctva k 31.12.2024

Dátum	Text	Suma	MD	D
31.12.2024	Odpis pohľadávky – použitie opravnej položky	10 000	391	311

Daňové hľadisko

Z daňového hľadiska musí postupovať daňovník pri posúdení daňovej uznateľnosti odpisu pohľadávky rovnako ako v prípade, keď nebola tvorená opravná položka. V tomto prípade však okrem toho musí postupovať v súlade s § 17 ods. 28 písm. b) zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov. Základ dane sa v zdaňovacom období, v ktorom dôjde k odpisu pohľadávky, sa zvýši o sumu opravnej položky, ktorej tvorba bola uznaná za daňový výdavok podľa [§ 20](#), a súčasne zníži o výdavok (náklad) podľa [§ 19 ods. 2 písm. h\) a r\)](#) zákona o dani z príjmov. To znamená, že by sa mali vykonať úpravy základu dane na r. 180 a 290 podľa charakteru.

Poznámka: Ustanovenie § 17 ods. 28 ZDP prešlo viacerými úpravami ale tá hlavná a podstatná nastala od roku 2020, kde systém umožňuje daňovo odpísať aj premlčanú pohľadávku na základe vlastného rozhodnutia, ak predtým bola tvorená daňová opravná

položka, resp. umožňuje odpísať neprihlásenú pohľadávku do reštrukturalizácie ak bolo využité právo daňovej tvorby OP pred začatím reštrukturalizačného konania.

4. Závazky v účtovno-daňových aspektoch

Závazky sa oceňujú menovitou hodnotou pri vzniku účtovného prípadu (§ 25 ZoU). Závazky môžu byť dlhodobé alebo krátkodobé, rozhodujúcim je kritérium doby splatnosti, nie však koľko je po splatnosti. Závazky s dobou splatnosti viac ako jeden rok sú dlhodobé záväzky, pričom, pri účtovnej závierke musí účtovná jednotka zhodnotiť dĺžku doby do splatnosti a prípadne ak sa doba dostala pod jeden rok preklasifikovať záväzky v účtovnej závierke na krátkodobé záväzky.

Dátum splatnosti	Menovitá hodnota záväzku	Uhradená časť	MD	D	Úprava ZD	Riadok DP
30.11.2023	2500 (pôžička)	500	221	379	-	
03.05.2021	3200 (služba)	-	518	321	1600 eur (ak nebolo dodanené skôr)	r. 180
7.6.2023	500 (zásoba)	-	132	321	100 eur (minimálne)	r. 180
3.1.2024	600 (zásoba)	-	112	321	125 (minimálne)	r. 180
6.1.2024	900 (zásoba)	-	132	321	-	

Daňové hľadisko:

Postupuje sa podľa § 17 ods. 27 ZDP. Záväzok prislúchajúci k daňovému výdavku (aj vystavené dobropisy) podľa § 19, pričom sa môže zahrnúť aj postupne alebo pri spotrebe (majetok cez odpisy, zásoby pri vyradení, neodpisovaný majetok cez predaj,). To znamená, že daňovník – dlžník, je povinný o výšku nezaplateného záväzku alebo jeho nezaplatenú časť zvyšovať základ dane postupne vo výške a lehotách, ak od splatnosti záväzku alebo jeho časti uplynula doba dlhšia ako:

- 360 dní, základ dane sa zvýši o najmenej 20 % menovitej hodnoty záväzku alebo jeho nesplatennej časti,
- 720 dní, základ dane sa zvýši o najmenej 50 % menovitej hodnoty záväzku alebo jeho

nesplatenj časti,
c) 1 080 dní, základ dane sa zvýši o 100 % menovitej hodnoty záväzku alebo jeho nesplatenj časti.

Sleduje sa vždy pôvodná lehota splatnosti. Teda treba si dať pozor napr. na skutočnosť Závazok bol splatný k 31.12.2023 ale dlžník a veriteľ sa dohodli na novej lehote splatnosti do 31.12.2024. Dlžník ale zaplatil až 2.1.2025. Takýto záväzok sa musí v roku 2024 otestovať minimálne na hodnotu 20 % záväzku do základu dane.

Súčasne podľa § 17 ods. 32 ZDP sa umožňuje tomuto daňovníkovi znížiť základ dane v nasledujúcom zdaňovacom období, ak

- a) tento záväzok alebo jeho časť bude uhradená (úhrada zmenkou sa nepočíta), resp.
- b) ak následne po období zvýšenia základu dane dôjde k premlčaniu alebo zániku záväzku, potom zaúčtovaný výnos už nebude súčasťou základu dane (a to z dôvodu zamedzenia dvojitého zdanenia).
- c) Pri privatívnej novácii (nahradenie pôvodného záväzku novým záväzkom) sa skúma hodnota nového záväzku, pričom platí stále pôvodná lehota splatnosti
- d) ak dôjde k potvrdeniu reštrukturalizačného plánu súdom alebo k vyhláseniu konkurzu na daňovníka, základ dane sa zníži o sumu záväzku prislúchajúceho k výdavku (nákladu), o ktorú sa zvyšoval základ dane podľa odseku 27 v tom zdaňovacom období, v ktorom došlo k potvrdeniu reštrukturalizačného plánu súdom alebo v zdaňovacom období ukončenom ku dňu predchádzajúcemu dňu účinnosti vyhlásenia konkurzu; postup podľa § 17 odseku 27 neuplatní daňovník na záväzky, ktoré sú obsiahnuté v reštrukturalizačnom pláne potvrdenom súdom.

Príklad (ide do DP)

Spoločnosť eviduje v účtovníctve následné účtovné prípady:

- a) Záväzok spojený s daňovým výdavkom po splatnosti viac ako 360 dní. Záväzok je v hodnote s DPH 12 000 eur.
- b) Záväzok na nájomné vo výške 1200 eur po splatnosti viac ako 360 dní
- c) úhrada záväzku vo výške 5 000 eur, ktorý bol v predchádzajúcich obdobia upravený o 50 % v základe dane a to sumu 2500 eur

Dátum	Text	Suma	M	D	Riadok DP	Suma
31.12.2024	Dodanie záväzku A	2 400	-	-	r. 180	2400 (je možné aj viac)
31.12.2024	Záväzok B					neupravuje

31.12.2024	Závazok C	5000	32 1	221	r. 290	2500
------------	-----------	------	---------	-----	--------	------

Spoločnosť ALFA eviduje aj dva premlčané záväzky v hodnote 12 000 eur s DPH zdanený podľa § 17 ods. 32 a premlčaný záväzok na nájomné 1200 eur aj s DPH (zdanený podľa § 17 ods. 19)

Dátum	Text	Suma	MD	D	Riadok DP	Suma
31.12.2024	Vyradenie záväzku A - premlčaný	12 000	321	648	r. 290	12 000
31.12.2024	Závazok B - premlčaný	1 200	321	648	r. 290 (§ 17 ods. 3 písm. c)	1 000

5. Členské príspevky

Spoločnosť zaplatila dobrovoľný členský príspevok vo výške 2100 eur do organizácie združujúcej firmy, ktoré poskytujú služby v oblasti programovania.

Dátum	Text	Suma	MD	D	Úprava ZD	Riadok DP
15.2.2024	Príspevok	2100 eur	548.998	379.100	303

Daňové hľadisko:

Posúdenie vo väzbe na § 19 ods. 3 písm. n) ZDP. Členský príspevok vyplývajúci z nepovinného členstva v právnickej osobe zriadenej na účel ochrany záujmov platiteľa je daňovo uznaný vo výške 5 % zo základu dane maximálne vo výške 30 000 eur za zdaňovacie obdobie.

Poznámka: Príspevky vyplývajúce z osobitných predpisov (zákonné) sú daňovo uznané v plnej výške (§ 19 ods. 2 písm. r ZDP)

6. DPH v inom členskom štáte – daňový aspekt

Spoločnosť vykázala aj zahraničnú daň zaplatenú v inom členskom štáte, ktorú nežiada o vrátenie cez refundáciu dane. Účtovala nasledovne:

Dátum	Text	Suma (CM)	Suma eur	MD	D	Úprava ZD	Riadosk DP
15.5.2024	Výdavky na						

	ubytovanie v ČR (kurz 27,43 CZK/EUR)						
	a) Základ dane	10 000	364,56	518.101			
	b) Daň	1 500	54,68	518.102		+54,68	r. 180
	c) spolu	11 500	419,24		321.200		
17.7.2024	Výmena predného svetla v Rakúsku						
	a) ZD	100	100	501.501			
	b) DPH	20	20	501.502			
	c) spolu	120	120		211.100		

Daňové hľadisko:

Pri posudzovaní sa bude vychádzať z § 19 ods. 3 písm. k) bod 3 a 4 ZDP, kde je uvedené že daňovým výdavkom je aj DPH

- ak platiteľ dane z pridanej hodnoty má nárok na jej vrátenie v členskom štáte Európskej únie, v ktorom mu boli dodané tovary a služby alebo do ktorého doviezol tovar, ak je daňovým výdavkom tovar a služba, ku ktorým sa daň vzťahuje, v tom zdaňovacom období, v ktorom účtuje o nároku na jej vrátenie spôsobom podľa zákona o účtovníctve a ak ide o daňovníka účtujúceho v sústave jednoduchého účtovníctva¹⁾ alebo o daňovníka, ktorý vedie evidenciu podľa § 6 ods. 11, v tom zdaňovacom období, v ktorom uplatní nárok na jej vrátenie spôsobom podľa osobitného predpisu
- ak platiteľ dane z pridanej hodnoty nemá nárok na jej vrátenie v členskom štáte Európskej únie, v ktorom mu boli dodané tovary a služby alebo do ktorého doviezol tovar, ak je daňovým výdavkom tovar a služba, ku ktorým sa daň vzťahuje, z dôvodu, že suma dane z pridanej hodnoty nedosahuje predpísanú výšku na jej vrátenie, **v tom zdaňovacom období, v ktorom došlo k úhrade tovarov a služieb,**

K problematike DPH je nutné podotknúť ešte jedno ustanovenie a to § 21 ods. 2 písm. i) ZDP, kde sa uvádza, že daňovým výdavkom u platiteľa DPH nie je daň z pridanej hodnoty okrem prípadov § 19 ods. 3 písm. k) a prípadov dodatočného dorúbenia DPH za predchádzajúce zdaňovacie obdobie, ktorá sa účtuje na ťarchu nákladov (538/343). Teda ak správca dane vykoná daňovú kontrolu a neuzná platiteľovi DPH odpočet dane, pričom sa zúčtuje dorúbenie na ťarchu nákladov, ide o daňový výdavok.

7. Škoda, predaj, likvidácia (ide do DP)

Škoda

Spoločnosti bol ukradnutý automobil 14.3.2024, pri ktorom si odpočítali daň z pridanej hodnoty a ktorý bol obstaraný v roku 2023 za cenu 10 000 eur bez DPH. Daňová zostatková cena je 8750 eur a účtovná zostatková cena 8350 eur. V roku 2024 polícia potvrdila, že páchatel' neznámy.

Dátum	Text	Suma	MD	D	Úprava ZD	Riadok DP
14.3.2024	Zúčtovanie škody	8350 eur	549.999	082.100	400	r. 290
14.3.2024	Predpis odvodu DPH	1750 eur	549.999	343.021		

Daňové hľadisko:

Škoda sa posudzuje vo väzbe na § 19 ods. 3 písm. d) a g) ZDP a to buď do výšky náhrad vrátane príjmov z predaja tohto majetku alebo ak sú splnené podmienky živelnej pohromy alebo v zdaňovacom období je potvrdené políciou, že je páchatel' neznámy, tak v plnej výške. Rovnako je manko a škoda definovaná v § 21 ods. 2 písm. e) ZDP, kde je definované, že práve manko ani škoda nie je daňovým výdavkom okrem prípadov uvedených v § 19 ZDP, stratného v maloobchode a prirodzeného úhynu zvierat.

Pri krádeži treba skúmať okrem toho kedy polícia potvrdí, že je páchate neznámy aj skutočnosť či bola daň odpočítaná z tohto majetku, pretože zákon o DPH ukladá povinnosť vrátenia tejto dane v čase krádeže. V prípade majetku ktorý sa odpisuje sa vypočíta daň zo zostatkovej ceny.

Od 1.1.2023 platí fikcia odpisovania pri majetku do 1700 eur na 4 roky (končí od 1.1.2025).

Poznámka:

Ak sa spôsobí škoda na cudzom majetku, pričom vznikne povinnosť nahradit' škodu podľa osobitného predpisu, takáto škoda sa zúčtuje na ťarchu nákladov 548 – ostatné náklady na hospodársku činnosť a je daňovo uznaná podľa § 19 ods. 2 písm. a) ZDP, ak išlo o škodu spôsobenú pri výkone činnosti z ktorej sa dosahuje, udrzuje alebo zabezpečuje zdaniteľný príjem.

Predaj (ide do DP)

Spoločnosť predala osobné motorové vozidlo za hodnotu 10 000 eur v októbri 2024. Zostatková cena daňová k 31.12.2023 bola 15 000 eur. Vstupná cena MV bola 60 000 eur, pričom ide o predaj v 4 roku odpisovania, pričom bol zaradený v januári 2021

Dátum	Text	Suma	MD	D	Úprava ZD	Riadok DP
15.10.2024	Predaj MV	10 000 eur	311	641		
15.10.2024	Zúčtovanie účtovnej ZC	5 000 eur	541	082	1250 eur	r. 180
15.10.2024	Vyradenie MV	60 000 eur	082	022		

Daňové hľadisko

V tomto prípade sa môže uplatniť pomerný odpis pretože osobné MV patrí do skupiny hmotného majetku, kde sa testuje ZC do výšky príjmu z predaja (§ 19 ods. 3 písm. b) prvý

bod). Uplatní sa postup podľa § 22 ods. 12 ZDP – za celé mesiace pred predajom. Ročný odpis je 15 000 eur, teda odpis za rok 2023 je 9/12 čo je hodnota 11 250. Daňová zostatková cena po uplatnení pomerného odpisu je 3 750 eur. Teda spoločnosť musí porovnať daňové odpisy a účtovné odpisy, pričom daňová zostatková cena je nižšia ako účtovná a rozdiel vo výške 1 250 eur sa upraví na r. 180 daňového priznania.

Poznámka č. 1: Ak nejde o majetok uvedený v § 19 ods. 3 písm. b) prvého bodu, potom je daňová ZC plne uznaná teda uznáva sa aj strata z predaja

Poznámka č. 2 – ak sa predáva nehmuteľnosť ako tovar (obstaráva sa za účelom jeho predaja) potom strata z predaja je daňovo uznaná lebo nejde o posúdenie hmotného majetku. Výnimku tvorí pozemok nezaťažený ťažbou, ktorý bez ohľadu na to ako sa účtuje sa vždy musí posúdiť do výšky príjmov z predaja (§ 19 ods. 3 písm. e) ZDP).

Likvidácia

Ak sa likviduje majetok, zostatková cena je daňovo uznaná (§ 19 ods. 3 písm. b) 2 bod. Zostatková cena majetku sa účtuje na ťarchu účtu 551 (551(08x,07x).

Spoločnosť má na sklade tovar, ktorý nepodlieha spotrebe. Ide o módnny tovar, ktorý sa nedarí predáť. Na základe rozhodnutia vedenia sa tento tovar zlikvidoval a čom sa spísal protokol o likvidácii. Tovar bol v hodnote 2000 eur.

Dátum	Text	Suma	MD	D	Úprava ZD	Riadok DP
24.6.2024	Likvidácia tovaru	2 000	548	132	2000	TAB A r. 12

Daňové hľadisko:

Postupuje sa podľa § 21 ods. 2 písm. m) ZDP, kde sa daňovo neuznáva likvidácia tovaru ako taká. Výnimku tvoria určité prípady a to

- odovzdanie potravín potravinovej banke a vybranému okruhu neziskových organizácií v prípade potravinového tovaru
- pri liekoch, ktorých cena je stanovená zákonom a nie je možné postupne znižovať cenu
- likvidácia tovaru, ktorý podlieha expirácii a preukáže sa že cena sa postupne znižovala
- pri tovare ktoré nepodlieha expirácii sa musí preukázať príjem z predaja alebo v prípade potravín darovať vybraného okruhu neziskových osôb alebo potravinovej banke

Treba si však uvedomiť, že toto ustanovenie hovorí o tovare a nie o zásobách ako takých. Preto napr. účet 112 (materiál na sklade) nepodlieha pravidlám tohto ustanovenia.

8. Výdavky daňovo uznané až po zaplatení (§ 17 ods. 19)

1. Predpis nájomného hradeného Fyzickej osobe (alebo právnickej osobe) za december 2023 splatné v januári 2024 vo výške 1000 eur. Spoločnosť zaplatila zálohu v decembri 500 eur. Takisto aj v roku 2024 konala rovnako.
2. Okrem toho v roku 2024 zakúpila licenciu na softvér (projekčný softvér) v hodnote 2000 eur na rok, pričom do konca roka zaplatila len 1500 eur z predmetnej licencie.
3. Ďalej spoločnosť uzavrela autorskú zmluvu na prednes na medzinárodnej konferencii v oblasti počítačov v hodnote 5000 eur, pričom honorár uhradila až v roku 2025.
4. Ďalej spoločnosť uzavrela zmluvu na prezentačnú akciu spoločnosti v obchodnom centre na predvádzanie modelu s marketingovou spoločnosťou za 50 000 eur. Zaplatené to bola až v roku 2025.
5. Spoločnosť si nechala sprostredkovať budovu cez realitnú kanceláriu. Hodnota budovy bola 150 000 eur, pričom jednorázová odmena bola 40 000 eur za sprostredkovanie výhodnej kúpy. Provízia bola uhradená vo výške 40 000 eur v roku 2024.
6. Okrem toho bola uzavretá zmluva na dodanie plnení v oblasti softvérových služieb na dobu neurčitú na základe požiadaviek klienta. Provízia za takúto zmluvu bola v hodnote 10 000 eur. Spoločnosť dodala na základe zmluvy softvérové služby v hodnote 30 000 eur, ktoré účtovala do výnosov (311/602).
7. Spoločnosť uzavrela sponzorskú zmluvu v hodnote 3000 eur na rok 2024 pre futbalistu, ktorý je reprezentantom SR. Sponzorstvo bola vyplatené v roku 2024 aj použité

Dátum	Text	Suma	MD	D	Úprava ZD	Riadok DP
15.1.2024	Uhradené nájomné z 2022	500 euer	321	221	500	r. 270
31.12.2024	Nájom	1000 eur	518.201	379.200	+ 500	r. 140
15.1.2024	Licencia softvér	2000 eur	518.102	321.100	+ 500	r. 140
2024	Uhrada licencie	1500 eur	321.100	221.100		
15.12.2024	Predpis autorský honorár	5000 eur	518.103	379.300	Netestuje sa	
Rok 2024	Predpis marketingových nákladov	50 000 eur	518.104	321.100	Netestuje sa	
Rok 2024	Obstaranie budovy	150 000 eur	042.100	321.100		
Rok 2024	Provízia za	40 000	042.100	321.100	Netestuje	

	sprotredkovanie budovy	eur			sa	
Rok 2024	Zaradenie budovy	190 000 eur	021.100	042.100		
Rok 2024	Úhrada provízie	40 000 eur	321.100	221.100		
Rok 2024	Predpis provízie	10 000 eur	518.105	321.100		
Rok 2024	Úhrada provízie	10 000 eur	321.100	221.100		
Rok 2024	Predpis sponzorského	3 000 eur	548.900	379.200		
Rok 2024	Uhrada sponzorského (väzba na r. 301 pričom sa to uvádza do r. 305)	3 000 eur	379.200	221.100	Otestuje	

Daňové hľadisko:

Pri posudzovaní daňovej uznateľnosti výdavkov (obstarávacie náklady sa netestujú) je nutné vychádzať z ustanovenia § 17 ods. 19 ZDP. Na r. 140 alebo 270 (podľa charakteru kedy vznikne náklad a kedy je daňovo uznaný sa uvedú:

- kompenzačné platby vyplácané podľa zákona č. podľa § 22 ods. 5 zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach,
- výdavky (náklady) na nájomné za prenájom hnutelných vecí a nehnuteľností a licenčné poplatky. Súčasťou nájomného je aj vedľajší náklad popri nájomnom ako energie podľa názoru FRSR teda aj tie musia byť uhradené. Licenčné poplatky sú pasívny príjem za právo niečo používať (duševné vlastníctvo, patenty, vzory, autorské dielo...), nepatrí sem však aktívny výkon umelca a odmena za vytvorenie diela. Názory sú rôzne, niektorí podriaťujú tomuto ustanoveniu aj odpisy nehmotného majetku z licenčných poplatkov. V tomto prípade je to v rozpore s § 22 ods. 8 a § 19 ods. 3 písm. a) ZDP.
- výdavky (náklady) na marketingové a iné štúdie a na prieskum trhu u dlžníka, zákon však nepozná pojem štúdie (pozor, patria sem všetky štúdie ako také)
- odplaty (provízie) za sprostredkovanie u prijímateľa bez testu
- **výdavky (náklady) vzťahujúce sa k úhrade príjmov podľa § 16 ods. 1 zákona vyplácaných, poukazovaných alebo pripisovaných v prospech daňovníka nezmluvného štátu a po splnení povinností ustanovených v § 43 ods. 11 alebo § 44 ods. 3 zákona pre daňovníka, ktorý vypláca, poukazuje alebo pripisuje uvedené príjmy, ak mu takéto povinnosti vznikli,**
- **výdavky (náklady) na poradenské a právne služby zatriedené do kódu Klasifikácie produktov 69.1 a 69.2 (účtovné služby, právne služby, daňové poradenstvo, notári, exekútori, auditori) a poradenské služby 70.1. a 70.22**
- Zmluvné pokuty, úroky z omeškania a odstúpné od zmluvy
- sponzorstvo (r 305) - výdavky (náklady) na sponzorské u sponzora na základe zmluvy o sponzorstve v športe poskytnuté počas obdobia trvania zmluvy o sponzorstve v športe v rozsahu podľa jeho skutočného použitia v príslušnom zdaňovacom období, ak v príslušnom zdaňovacom období sponzor vykáže kladný základ dane; za výdavky (náklady) na sponzorské sa nepovažuje poskytnutie sponzorského pre športovca okrem športového reprezentanta.

Športovým reprezentantom je občan Slovenskej republiky, ktorý bol nominovaný ako športovec za člena športovej reprezentácie národným športovým zväzom alebo inou športovou organizáciou, ktorej toto oprávnenie vyplýva z medzinárodných športových pravidiel, predpisov alebo rozhodnutí.

Daňovník ak chce dať sponzorstvo, ktoré chce daňovo uznať musí preukázať, že:

- a) Dosiahol v predmetnom zdaňovacom období základ dane (§ 17 ods. 38 ZDP)
 - b) Zaplatil sponzorské
 - c) Uzavrel zmluvu s oprávnenou FO alebo športovou organizáciou, športovému odborníkovi
 - d) sponzorstvo bolo použité
- výdavky na reklamu - reklamné výdavky musia byť uhradené ak je zmluva o reklame uzavretá s občianskym združením, n.o., neinvestičným fondom, nadáciou
 - daň z poistenia

10. Používanie MV zamestnancom

Auto a zamestnanec

Ak vo firme používa MV zamestnanec (konateľ), ktorému sa zdaňuje 1 % VC, potom spoločnosť má všetky daňové výdavky uznané a teda sú súčasťou základu dane. Jediný výdavok, ktorý spoločnosť testuje je spotreba PHL podľa § 19 ods. 2 písm. l) ZDP, kde platia pravidlá daňového výdavku

- a) spotreba podľa TP alebo údajov výrobcu alebo predajcu navýšená o 20 % (kniha jzd)
- b) satelitná navigácia
- c) spotreba podľa prelitrovania
- d) vnútorný akt riadenia (pracovné mechanizmy a nákladné MV)
- e) paušalizácia 80/20 primerane na počet najazdených km za zdaňovacie obdobie, kde sa vedie počiatočný a konečný stav

Prípadné rozdiely nákladu (501) a reálnej spotreby sa uvádzajú v TAB A na r. 3 DPPO

Daňovníkovi vyšla nadspotreba 500 eur podľa technickej normy navýšenej o 20 % a uplatnil pri niektorých 80/20, kde 20 % bola hodnota 650 eur.

Auto a paušalizácia

Aj pri automobile je možné využiť paušalizáciu podľa § 19 ods. 2 písm. t) ZDP lebo je to majetok osobnej potreby. Vylúčený z paušalizácie je len automobil pri ktorom sa zamestnancovi zdaňuje 1 % VC podľa § 5 ods. 3 písm. a) ZDP, pretože tak ako je vyššie písané v takom prípade sa uznávajú výdavky v celom rozsahu.

11. Benefity zamestnancov a daňový výdavok zamestnávateľa

Pri benefitoch zamestnancov je nutné skúmať dve oblasti:

- a) § 19 ods. 1 ZDP
- b) § 5 ods. 7 ZDP

V praxi je nutná dobrá analytická evidencia v účtovníctve z ktorej bude zrejmé, či ide o daňový resp. nedaňový výdavok ZML a zdanenie ZMC prípadne ide o oslobodený benefit u zamestnanca.

Príklad (ide do DP):

Spoločnosť poskytla v decembri 2024 zamestnancom poukaz na nákup drogerie v hodnote 100 eur vo vybranej sieti. Rozhodla sa pritom aplikovať § 5 ods. 7 písm. o) ZDP, pretože to hradila z vlastných zdrojov pre zamestnancov.

Dátum	Text	Suma	MD	D	Úprava ZD	Riadok DP
December 2024	Nákup poukazov	10 000 eur	213	321		
December 2024	Výdaj poukazov	10 000	548(528)	333	10 000	r. 180

12. Odpisy z účtovného a daňového hľadiska (tabuľka B DP PO)

Spoločnosť ALFA má zaúčtované na účte 551 – Odpisy dlhodobého nehmotného a odpisy dlhodobého hmotného majetku sumu **31 565 €**, pričom daňové odpisy majetku predstavujú sumu **36 901 € (celkové daňové odpisy vypočítané pri hmotnom majetku bez prerušenia odpisovania, bez úpravy pri prenajatom hmotnom majetku ale bez pomerného odpisu pri predaj hmotného majetku)** .

1. Počas roka však došlo k predaju osobného motorového vozidla 15.10.2024 za cenu 10 000 eur, pričom zostatková cena pred predajom bola 15 000 eur a uplatnená pomerná časť daňového odpisu podľa § 22 ods. 12 ZDP bola 11250 eur (auto malo hodnotu 60 000 eur a bolo obstarané v januári 2020). Daňová zostatková cena bola 3750 eur.

2. Ďalej súčasťou odpisov je aj jeden stroj v hodnote 12 000 eur, ktorý je v druhej odpisovej skupine a zaradení do užívania bol 15.9.2024. Pomerná časť ročného odpisu bola v hodnote $12000/(6 \times 12) \times 4 = 666,67$ eur (podľa zákona sa zaokrúhľuje na dve desatinné miesta).

3. Pri nákladnom aute v prvej odpisovej skupine v hodnote 20 000 eur bol pozastavený ročný odpis v sume 5000 eur.

4. jedno nákladné motorové vozidlo v hodnote 80 000 eur (zaradené v roku 2022) bolo prenajaté v roku 2024 za hodnotu 10 000 eur na 8 mesiacov. Na základe tejto skutočnosti pri testovaní prenajatého hmotného majetku podľa § 19 ods. 3 písm. a) nebol zahrnutý do daňových výdavkov odpis vo výške 3334 eur.

Dátum	Text	Suma	MD	D	Úprava ZD	Riadok DP
Rok 2024	Účtovné odpisy(všetky vrátane aj predaného majetku)	31 565	551	08x		
15.7.2024	Predaj motorového vozidla					
	a) ZD	10 000		641		
	b) DPH	2 000		343		
	c) spolu	12 000	311			
15.7.2024	Vyradenie MV(zjednodušenie daňová ZC = účtovnej ZC)	5 000	541	082	1250	Už upravené
15.7.2024	Vyradenie	40 000	082	022		
Rok 2024	Príjmy z prenájmu auta	10 000	311	641		
	DPH k prenájmu	2 000	311	343		

Daňové hľadisko:

Keďže účtovný aspekt sleduje reálne opotrebenie majetku cez odpisový plán (§ 20 postupov účtovania), z daňového hľadiska pri odpise hmotného majetku (nehmotný sa odpisuje v súlade s účtovnými princípmi) musí daňový subjekt testovať viacero skutočností:

1. v prvom prípade je nutné brať do úvahy § 22 ods. 12 ZDP, ktorý novelou sa doplnil, že ak ide o predaj hmotného majetku uvedeného v § 19 ods. 3 písm. b) prvého bodu a testuje sa na výšku zdaniteľného príjmu, je možné uplatniť pomerný odpis za celé mesiace, ktoré predchádzajú predaju. V tomto prípade je to teda hodnota 5000 eur, ktorá sa musí uviesť v tabuľke B na r. 5. Pri tomto teste musí dávať ešte pozor, či pri uplatnení pomerného odpisu, ktorý následne upravuje zostatkovú cenu, je táto zostatková cena nižšia ako je predajná cena. Ak áno, celá daňová zostatková cena je daňovo uznaná, v prípade, že by bola hodnota zostatkovej ceny vyššia ako je predajná cena pôjde o pripočítateľnú položku k základu dane. V príklade je predajná cena nižšia ako je zostatková cena v čase predaja čo znamená, že hodnota 1000 eur bude pripočítateľnou položkou k základu dane

2. Pomerná časť ročného odpisu vyplýva z § 27 a § 28 ZDP, kedy sa uplatňuje od zaradenia do konca zdaňovacieho obdobia v prvom roku zaradenia.

3. Prerušenie odpisovania definuje § 22 ods. 9 ZDP, pričom prerušiť odpisovanie je možné len pri hmotnom majetku. Zákon dáva právo sa rozhodnúť či daňový subjekt chce alebo nechce prerušiť daňové odpisovanie, pričom v určitých prípadoch to určuje ako povinnosť. Ide o tieto prípady:

a) v ktorom hmotný majetok nevyužíval na zabezpečenie zdaniteľných príjmov, okrem hmotného majetku poistného a rezervného charakteru nevyhnutného na zabezpečenie prevádzky hmotného majetku v používaní, výnimku tvorí prípad foriem, šablón a nástrojov (§ 22 ods. 7 ZDP)

b) v prípade zmeny zdaňovacieho obdobia sa musí zastaviť odpisovanie DHM v tom zdaňovacom období, ktoré začína dňom v poradí druhej zmeny zdaňovacieho obdobia z kalendárneho roka na hospodársky rok alebo naopak, ak v poradí k druhej zmene príde počas dvoch po sebe nasledujúcich kalendárnych rokov, a to až do toho zdaňovacieho obdobia, v ktorom od poslednej zmeny zdaňovacieho obdobia uplynie 12 po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov,

c) v ktorom nedôjde k predĺženiu platnosti povolenia na predčasné užívanie stavby alebo k predĺženiu dočasného užívania stavby na skúšobnú prevádzku, a to až do toho zdaňovacieho obdobia, v ktorom stavebný úrad rozhodne o ďalšom predĺžení platnosti povolenia na predčasné užívanie stavby, o ďalšom predĺžení dočasného užívania stavby na skúšobnú prevádzku alebo vydá kolaudačné rozhodnutie.

4. V prípade prenájmu hmotného majetku je nutné vychádzať z § 19 ods. 3 písm. a) ZDP, kde je definované, že ak daňovník prenajíma hmotný majetok musí testovať výšku daňového odpisu na výšku zdaniteľných príjmov, pričom ak ho prenajíma len časť obdobia alebo len z časti (nie v celom rozsahu) potom má odpis testovať na obdobie a rozsah. V našom prípade je auto poskytnuté na prenájom 8 mesiacov, pričom odpis prislúchajúci k prenájomu je suma $20\,000/12 * 8$ čo je suma 13 334 eur. Keďže výnos z prenájmu je hodnota 10 000 eur, tento odpis vo výške 3 334 eur nie je daňovo uznaný v danom čase a zostáva súčasťou zostatkovej ceny. Takto neuplatnený odpis sa uvedie na r. 3 tabuľky B. Následne je možné tento odpis uplatniť po skončení doby odpisovania buď

a) ako ročný odpis vypočíta zo vzorca VC/DO, kde VC je vstupná cena a DO je doba odpisovania a to v prípade, že ide o používanie daňovníkom alebo

b) do výšky príjmov z prenájmu ak sa naďalej prenajíma.

Poznámka (mikrodaňovník):

Príklad:

Podnikateľ obstaral v marci 2024 stroj, ktorý hneď v marci 2024 aj zaradil do obchodného majetku do odpisovej skupiny 1 s dobou odpisovania 4 roky. Obstarávacia cena stroja bola 8 400 eur. Podnikateľ spĺňal v roku 2024 podmienky mikrodaňovníka. V akej výške si môže uplatniť odpis stroja v roku 2024 do daňových výdavkov?

Odpoveď:

Daňovník sa môže rozhodnúť postupovať 2 spôsobmi:

1. môže uplatniť odpis stroja v ľubovoľnej výške, najviac však do výšky vstupnej ceny 8 400 eur; pri tomto spôsobe uplatnenia odpisu nemôže počas doby odpisovania (počas 4 rokov) predmetný stroj vyradiť z obchodného majetku, ani prerušiť odpisovanie
2. uplatní len pomernú časť z ročného odpisu stroja vypočítanú za 10 mesiacov jeho zaradenia v obchodnom majetku, teda do daňových výdavkov uplatní odpis stroja vo výške 1 750 eur.

13. Luxusné motorové vozidlo

Spoločnosť vlastní jedno osobné motorové vozidlo v hodnote 60 000 eur, ktoré obstarala v roku 2022 a rovnako mala prenajaté MV v hodnote 48000 eur a viac.

Pri tomto motorovom vozidle si uplatnila daňové odpisy (tabuľka B) a uplatnila si nájomné ako daňový výdavok po zaplatení. Hodnota odpisov je 15 000 eur a nájomného 20 000 eur.

Spoločnosť však musí testovať či si môže ponechať plnú výšku odpisov a nájomného v daňových výdavkoch v základe dane alebo musí upraviť časť podľa § 17 ods. 34 a 35 ZDP.

*Základ dane na účely testu je definovaný v § 17 ods. 38 ZDP: Základom dane daňovníka, ktorý je právnickou osobou alebo základom dane (čiastkovým základom dane) z príjmov podľa § 6 ods. 1 a 2 alebo základom dane (čiastkovým základom dane) z príjmov podľa § 6 ods. 3 a 4 daňovníka, ktorý je fyzickou osobou na účely uplatnenia odseku 19 písm. h), odsekov 34, 35 a 37, § 19 ods. 3 písm. n) a § 21 ods. 1 písm. h) sa rozumie základ dane daňovníka, ktorý je právnickou osobou alebo základ dane (čiastkový základ dane) z príjmov podľa § 6 ods. 1 a 2 alebo základ dane (čiastkový základ dane) z príjmov podľa § 6 ods. 3 a 4 daňovníka, ktorý je fyzickou osobou zistený podľa § 17 až 29 **okrem ustanovení § 17 ods. 19 písm. h), ods. 34, 35 a 37, § 19 ods. 3 písm. n) a § 21 ods. 1 písm. h)***

Zákon teda upravuje aj skutočnosť, že v tomto prípade r. 301 je základom dane pre výpočet následovných skutočností:

a) testovanie minimálneho základu dane vo výške 12 000 eur na jedno luxusné motorové vozidlo K.P. 29.10.2 (viac aut násobí sa to počtom), pričom doba obstarania nehrá úlohu alebo 24 000 eur ak ide o elektromobil v 0 odpisovej skupine

b) testovanie minimálneho základu dane vo výške 14 400 eur na celé zdaňovacie obdobie alebo na počet mesiacov ($14\,400/12 \times M$) ak ide o nájom jedného luxusného motorového vozidla K.P. 29.10.2 (viac aut znamená spočítanie takéhoto ZD na tieto autá)

Daňový subjekt teda musí testovať aký má základ dane na r. 301, pričom musí byť minimálne v hodnote 12 000 eur alebo 24 000 eur. Táto podmienka ak je splnená, nemusí na r. 302 upravovať o rozdiel medzi vypočítanými odpismi a limitovanými odpismi zo sumy 48 000 eur. V prípade nájomného sa musí skúmať hodnota $14400/M$ na jedno takéto prenajaté MV ak ich je viac súčtuje sa. Následne ak je podmienka splnená nemusí sa na r. 302 upravovať rozdiel medzi uplatneným nájomným a limitovaným nájomným na počet mesiacov (max 14400).

15. Daňové straty v zdaňovacom období roku 2024

Pri uplatnení daňových strát je nutné skúmať za ktoré zdaňovacie obdobie bola strata dosiahnutá. Pri podaní daňového priznania v tabuľke D budeme rozlišovať nasledovne:

- a) Straty z roku 2020, kde sa uplatňuje režim do výšky 50 % základu dane počas najviac 5 zdaňovacích období. Posudzuje sa individuálne na každú stratu 2020 až 2023 pre rok 2024
- b) Straty z roku 2021 a neskôr, kde sa uplatňuje režim do výšky 100 % základu dane počas najviac 5 zdaňovacích období u mikrodaňovníka

Príklad:

Spoločnosť OZO s.r.o.. vykázala za zdaňovacie obdobie roka 2021 daňovú stratu vo výške 20 000 eur, za zdaňovacie obdobie roka 2022 daňovú stratu vo výške 16 000 eur a za zdaňovacie obdobie roka 2023 daňovú stratu vo výške 15 000 eur. V daňovom priznaní za zdaňovacie obdobie roka 2024 vykázala základ dane vo výške eur. V akej výške si v roku 2024 môže uplatniť odpočet daňovej straty? Daňovník nie je považovaný za mikrodaňovníka.

Riešenie:

V zdaňovacom období roka 2024 si daňovník môže odpočítať zo straty 2021, daňovú stratu vykázanú za rok 2022 do výšky a daňovú stratu vykázanú za rok 2023 do výšky..... t.j. v celkovej výške eur. Na tento účel sa vyplní tabuľka D k riadku 410 DPPO

16. Vyplatenie licenčného poplatku

Spoločnosť dosiahla aj príjem zo zdrojov v zahraničí z dôvodu prenájmu motorového vozidla do českej republiky. Podľa zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia medzi SR a ČR ide o licenčný poplatok podľa článku 12. Podľa tohto ustanovenia platí, že sa zrazí daň vo výške 10 % z hrubého príjmu vyplácaného skutočnému vlastníkovi týchto licenčných poplatkov. Spoločnosť prenajala motorové vozidlo na pol roka za cenu 2500 eur, splatné v júli 2024.

Dátum	Text	Suma	MD	D	Úprava ZD	Riadok DP
30.6.2024	Faktúra na prenájom motorového vozidla	2500 eur	311	602		
15.7.2024	Príjem platby na účet	2250 eur	221	311		
15.7.2024	Zrážková daň zaplatená v ČR	250 eur	341	311		710

Na licenčné poplatky štandardne platí metóda zápočtu na otestovanie v daňovom priznaní.

17. Preddavky na daň z príjmov právnických osôb

Na r. 1010 započítava právnická osoba preddavky ktoré boli splatné do konca zdaňovacieho obdobia ak boli zaplatené najneskôr do lehoty na podanie daňového priznania (§ 49 ZDP).

Pre platenie preddavkov je však veľmi dôležitý riadok daňového priznania 1110, kde sa uvádza posledná známa daňová povinnosť na platenie preddavkov. Za momentálne platného stavu neplatí žiadna špeciálna úprava a preto sa daňovník bude riadiť výlučne pravidlami § 42 ZDP. Základné princípy:

- a) Posledná známa daňová povinnosť na r. 1110 musí vyjsť vyššia ako 5000 eur a to buď v riadnom alebo opravnom DP, inak sa preddavky na daň z príjmov neplatia.
- b) Preddavkovým obdobím je obdobie od prvého dňa po lehote na podanie DP do lehoty na podanie DP. Ak teda by sa nepredžlovala lehota tak od 1.4. do 31.3, ak zdaňovacím obdobím je kalendárny rok
- c) Výpočet poslednej daňovej povinnosti z daňového priznania je teda $(r. 500 \times SD \%) - r. 610$ daňového priznania pričom SD – sadzba dane sa uplatní podľa sadzby uvedenej v daňovom priznaní, ktorá môže byť podľa platnej legislatívy buď 21 % alebo 15 %. Podľa príkladu je to teda 21 %. 15 % **sadzbu dane z príjmov uplatnia len právnické osoby, ktorých zdaniiteľné príjmy nepresiahli hodnotu 60 000 eur, pričom nemusí ísť o mikrodaňovníka.**
- d) Od 1.1.2021 neplatí dorovnanie preddavkov, teda ak aj daňovník platí nižšie preddavky do lehoty na podanie DP a z daňového priznania za rok 2024 mu vyjde platiť vyššie preddavky, začne ich platiť prvýkrát po uplynutí lehoty na podanie daňového priznania.
- e) Preplatok na preddavkoch, teda ak sa zaplatili do lehoty na podanie DP vyššie preddavky ako vznikne povinnosť, potom na základe žiadosti sa vráti alebo sa započíta s ďalšou preddavkovou povinnosťou.

Daňová licencia

Daňová licencia je prinavrátenie daňovej povinnosti v minimálnej výške, teda platí, že ak daňovník má vyššiu daňovú povinnosť ako daňová licencia, tak platí daňovú povinnosť, inak platí daňovú licenciu. V zákone platia nasledovné hranice:

- a) zdaniteľné príjmy neprevyšujúce sumu 50 000 eur, a to vo výške 340 eur,
- b) zdaniteľné príjmy prevyšujúce sumu 50 000 eur a neprevyšujúce sumu 250 000 eur, a to vo výške 960 eur,
- c) zdaniteľné príjmy prevyšujúce sumu 250 000 eur a neprevyšujúce sumu 500 000 eur, a to vo výške 1 920 eur,
- d) zdaniteľné príjmy prevyšujúce sumu 500 000 eur, a to vo výške 3 840 eur.

Asignačná daň (§ 50 ZDP)

Vychádza sa z časti VI, kde sa uvádzajú informácie o výške podielu zaplatenej dane, ktorá podľa zákona stačí aby bola zaplatená do 15 dní po uplynutí lehoty na zaplatenie dane a pre účely asignačnej dane je daň zaplatená lehote.

Právnické osoby môžu darovať 1 % alebo 2 % ak preukážu, že zaplatili do lehoty na podanie daňového priznania finančný dar minimálne vo výške 0,5 % z dane uvedenej na r. 1080-1090,

Treba si dať pozor, aby údaje boli správne pretože zákon definuje, že Ak nebolo preukázané splnenie podmienok na poskytnutie dane alebo ak predložené vyhlásenie obsahuje nesprávne údaje o prijímateľovi, nárok na poukázanie sumy zodpovedajúcej podielu zaplatenej dane podľa odseku 1 zanikne. Ak predložené vyhlásenie obsahuje aj iné nesprávne údaje, správca dane vyzve daňovníka na ich opravu, a ak nebudú nedostatky vo vyhlásení v lehote určenej vo výzve odstránené, nárok na poukázanie podielu zaplatenej dane podľa odseku 1 zanikne. O týchto skutočnostiach upovedomuje správca dane bez zbytočného odkladu daňovníka. Teda nesprávny údaj znamená, že daň sa neposkytne a správca dane pošle oznámenie.

Novelou ZDP sa zmenil obsah vyhlásenia. Povinnou náležitosťou je len IČO neziskovej organizácie zapísanej v notárskom zozname a názov je len informatívny.

Prílohy

Súčasťou DP sú 4 povinné prílohy, teda číslo štyri musí byť uvedené aj keď zostávajú prázdne.

18. Dividendy

Dividendy u právnických osôb nie sú predmetom dane ak neplynú z nespolupracujúcich štátov. To bude platiť aj po novele. Dividendy sa týkajú FO ohľadne zdanenia.